

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА
ГРІНЧЕНКА ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**

Кафедра міжнародних відносин

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії»

Освітня програма 291.00.01 «Суспільні комунікації»

**БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА
на тему:
КОМУНІКАЦІЙНІ АСПЕКТИ ТРАНСФОРМАЦІЇ
ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОГО ТА БЕЗПЕКОВОГО КУРСУ ВЕЛИКОЇ
БРИТАНІЇ ПІСЛЯ БРЕКЗІТУ У КОНТЕКСТІ ПОВНОМАСШТАБНОЇ
РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ**

Студентки 4 курсу
денної форми навчання
Педан Маргарити
Володимирівни

Науковий керівник:
кандидат політичних наук,
доцент кафедри міжнародних
відносин
Жовтенко Т.Г

Київ – 2026

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОЇ ТА БЕЗПЕКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ ДЕРЖАВИ.....	6
1.1. Стан наукової розробки проблеми та джерельна база дослідження.....	6
1.2. Понятійно-категоріальний апарат та методи дослідження.....	13
РОЗДІЛ 2. ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОГО ТА БЕЗПЕКОВОГО КУРСУ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ПІСЛЯ БРЕКЗІТУ.....	18
2.1. Концепція «Global Britain» як основа комунікаційної стратегії Лондона після виходу з ЄС.....	18
2.2. Перегляд пріоритетів національної безпеки у стратегічних документах.....	25
2.3. Формування нових безпекових альянсів та партнерств як засіб підтвердження глобального статусу Сполученого Королівства.....	30
РОЗДІЛ 3. РЕАЛІЗАЦІЯ ОНОВЛЕНОГО КУРСУ ЛОНДОНА В КОНТЕКСТІ ПОВНОМАСШТАБНОЇ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	36
3.1. Дискурс військово-політичної допомоги Україні як ключовий елемент британського стратегічного наративу.....	36
3.2. Комунікаційна роль політичного лідерства Великої Британії у мобілізації міжнародної підтримки України.....	42
3.3. Вплив «українського кейсу» на відновлення авторитету та лідерських позицій Великої Британії в європейській системі безпеки.....	48
ВИСНОВКИ.....	51
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	56

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Стратегічні комунікації формують передумови та основи для висвітлення не лише досягнень науки, але також і історії, цінностей та контекстів різноманітних аспектів суспільних відносин, розвиваючи зв'язки та довіру між різними представниками різних держав та культур. Стратегічні комунікації не обмежені укладенням інституційних угод, вони базуються на культурній взаємодії та визнанні культурної ідентичності та різноманіття представників різних держав та культурних традицій.

Питання стратегічних комунікацій як інструменту зовнішньополітичного курсу держави висвітлюється у широкому колі зарубіжних та українських наукових доробків. Зокрема, заслуговують на увагу праці таких дослідників, як Aggestam K., Bjola C., Bretzler A., Breu T., Castro Castañeda Y., Harwell M. C., Hedling E., Jackson C. A., Käser F., Martínez Monterrubio D., Molleda J. L., Naranjo-Africano G., Ramos Camargo J., Ramos Zurita A., Saric J., Sharpe L., Struve B., Suárez Arévalo D., Sullivan J., Utzinger J., Wang W., Yarchi M. та інших вчених.

У той же час, проблематика трансформації зовнішньополітичного та безпекового курсу Великої Британії після Брекзиту у контексті повномасштабної російсько-української війни тільки починає розвиватися у сучасних наукових дослідженнях, що обґрунтовує її високу актуальність та цінність проведення власного наукового дослідження.

Мета дослідження – здійснити теоретичне узагальнення та аналіз сучасного стану трансформації зовнішньополітичного та безпекового курсу Великої Британії після Брекзиту у контексті повномасштабної російсько-української війни, проаналізувати особливості політичного лідерства Великої Британії у мобілізації міжнародної підтримки України, із визначенням впливу російсько-української війни на відновлення авторитету та лідерських позицій Великої Британії в європейській системі безпеки.

Задля досягнення мети дослідження, нами було визначено наступні завдання дослідження:

1. дослідити стратегічні комунікації як інструмент зовнішньополітичного курсу держави;
2. охарактеризувати роль державних наративів у зовнішньополітичних змінах;
3. визначити специфіку комунікацій у сфері безпеки в умовах воєнних дій;
4. проаналізувати Концепцію «Global Britain» як основа комунікаційної стратегії Великої Британії в рамках Brexit;
5. визначити зміни в цілях національної безпеки Великої Британії у затверджених стратегічних документах;
6. охарактеризувати тенденції формування нових безпекових альянсів та партнерств із Великою Британією;
7. узагальнити приклади військово-політичної допомоги Україні як ключового елемента британського стратегічного наративу;
8. охарактеризувати комунікаційна роль політичного лідерства Великої Британії у мобілізації міжнародної підтримки України;
9. Визначити вплив російсько-української війни на формування лідерських позицій Великої Британії в європейській системі безпеки.

Об'єктом дослідження є зовнішньополітичний та безпековий курс Великої Британії після Брекзиту.

Предметом дослідження є трансформація стратегічний комунікацій Великої Британії після Брекзиту в сфері військово-політичної допомоги Україні у контексті повномасштабної російсько-української війни.

Методи дослідження. Задля проведення власного дослідження використано низку загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, таких як аналіз та синтез, дедукція та індукція, теоретичне узагальнення, систематизація, статистичний метод, табличне та графічне моделювання, case-study, спостереження.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається з 3 розділів, загальним обсягом роботи 58 сторінок. Робота містить 24 рисунки. Загальний обсяг використаних джерел становить 51 найменування.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1 Стан наукової розробки проблеми та джерельна база дослідження

У епоху глобалізації суспільних відносин інноваційна дипломатія поширюється як один з ключових інструментів економічного зростання, міжнародної співпраці та поширення стратегії сталого розвитку в XXI столітті. У зазначеній сфері стратегічна комунікація перетворюється на новий компонент, який сприяє зміцненню, легітимізації та масштабуванню науково-технологічних ініціатив¹. Відіграючи не лише політичну та технологічну роль, інноваційна дипломатія ґрунтується на культурному та суспільному вимірах, що є фундаментом міжнародної співпраці².

Проблематика стратегічних комунікацій та ролі державних наративів у легітимізації зовнішньополітичних трансформацій є надзвичайно актуальною та дискусійною в широких наукових колах. Джерельною базою дослідження виступають наукові статті зарубіжних дослідників науки та українських науковців, загальною чисельністю 38 публікацій; нормативно-правові та стратегічні документи, пов'язані із темою дослідження, загальною чисельністю 14 документів. Сформована джерельна база закладено в основу теоретико-методологічного та практичного дослідження обраної нами проблематики.

Стратегічні комунікації забезпечують можливість висвітлення не лише досягнень науки, але і історії, цінності та контексти різноманітних аспектів суспільних відносин, розвиваючи зв'язки та довіру між різними представниками

¹ Swiss science diplomacy: exploring strategies, instruments, current priorities, and the role of international development cooperation / J. Saric et al. *Science and Public Policy*. 2024. P. 298-316.

² The Institutional Building of Science and Innovation Diplomacy in Latin America: Toward a Comprehensive Analytical Typology / R. G. L. da Silva et al. *Frontiers in Research Metrics and Analytics*. 2021. Vol. 6.

різних держав та культур. Дипломатія не обмежена укладенням інституційних угод, вона базується на культурній взаємодії та визнанні культурної ідентичності та різноманіття представників різних держав та культурних традицій.

Зовнішній світ зазнає істотних глобалізаційних трансформацій протягом останніх років. Взаємопов'язана реальність у поєднанні із суттєвими зовнішньополітичними та соціальними змінами стимулює зростання ролі громадськості в політичній сфері зокрема та міжнародних відносинах загалом. У контексті вищезазначеного політичні актори приділяють усе більше уваги та виділяють все більше ресурсів, спрямовуючи їх на управління своєю міжнародною репутацією. Зазначена тенденція стає особливо помітною у контексті розгортання двох ключових концепцій – стратегічних наративів та війни іміджів – обидві з яких належать до ширшої сфери проєкції та управління іміджем та репутацією на міжнародній арені³. Стратегічні наративи пропонують узагальнений теоретичний фундамент в контексті розуміння того, як актори конструюють значення, легітимність та узгодженість в зовнішньополітичних трансформаціях.

У дослідженнях Е. Хендлінга та інших висвітлюється сучасний науковий погляд на роль державних наративів у легітимізації зовнішньополітичних трансформацій. Так, публічна дипломатія включає проєктування стратегічних наративів, що є водночас достовірними та переконливими, а також вимагають ясності та резонансу щодо актору, який стоїть за їхнім проєктуванням. Наративи слугують для того, аби встановити, хто є акторами, що їх характеризують, якими атрибутами вони володіють та які дії вони реалізують і що їх мотивує⁴.

Узагальнюючи дослідження науковців щодо проблематики ролі державних наративів у легітимізації зовнішньополітичних трансформацій, нами теоретизовано такі їхні ключові властивості (рис. 1.1).

³ Yarchi M. Strategic narratives as an image war tool. *Place Branding and Public Diplomacy*. 2025.

⁴ Hedling E. Strategic narratives in public diplomacy scholarship: practices, processes and politics of persuasion. *Place Branding and Public Diplomacy*. 2025.

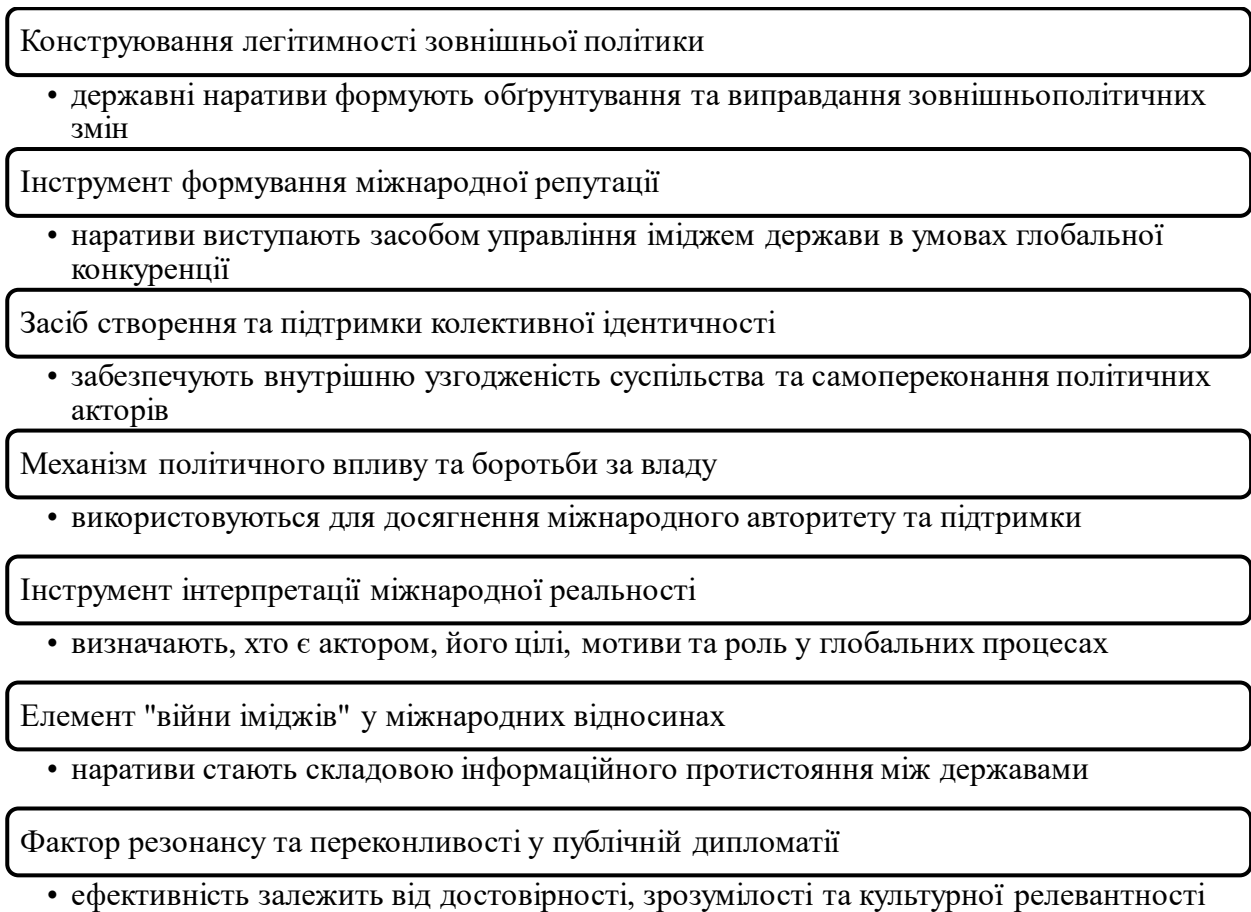

Рис. 1.1. Теоретичні аспекти ролі державних наративів у легітимізації зовнішньополітичних трансформацій

Отже, на рис. 1.1 представлено ключові теоретичні засади щодо ролі державних наративів у легітимізації зовнішньополітичних трансформацій. В актуальних умовах глобалізаційних трансформацій державні наративи набувають визначальної ролі в процесі легітимізації зовнішньополітичних змін, зокрема вони виступають не лише інструментом комунікацій, але і механізмом конструювання геополітичної реальності, у межах якої держави визначають власну позицію та роль, цілі, а також обґрунтування власних дій на міжнародній політичній арені. Зазначені трансформації свідчать про те, що на сучасному етапі відбувається перехід від традиційної дипломатії, яка орієнтована на інституційні рішення, до символічної дипломатії, у якій значення та інтерпретації відіграють не менш важливу роль, ніж інші класичні ресурси.

Головною особливістю державних наративів є їхня здатність поєднувати зовнішні та внутрішні виміри політики. Державні наративи спрямовані на міжнародну аудиторію, і використовуються з метою формування позитивного іміджу держави та здобуття зовнішньої підтримки та геополітичній арені. У той же час, вони також виконують роль внутрішньої консолідації, зокрема забезпечують стабільність колективної ідентичності, легітимність політичного курсу серед громадян. Таким чином, наративи функціонують як універсальний інструмент, що одночасно реалізовується на різних рівнях політичної системи держави.

Державні наративи виступають важливим інструментом легітимізації зовнішньополітичних трансформацій, оскільки поєднують функції переконання, донесення та конструювання геополітичної реальності. У той же час, ефективність державних наративів пов'язана із балансом між переконливістю та достовірністю, а також здатністю держав відповідати проголошеним наративам, та забезпечувати відповідність між ними та реальними політичними практиками.

У контексті сьогодення стратегічні комунікації відіграють ключову роль в формуванні політичного дискурсу в умовах воєнних конфліктів⁵. Дійсно, в умовах воєнних конфліктів високої інтенсивності стратегічні комунікації зазнають певних трансформацій та набувають специфічних змін, пов'язаних у тому числі із питаннями безпеки.

Класичний підхід до стратегічних комунікацій передбачає розробку покрокового достовірного дискурсу, що достатньо ретельно адаптований до різноманітності аудиторії, розпочинаючи із внутрішньої громадськості та закінчуючи зовнішніми стратегічними акторами. Традиційні теоретичні концепції визначають два ключових виміри стилів стратегічних кризових комунікацій: реактивний на протипагу проактивному, та інституалізований та протипагу персоналізованому⁶.

⁵ Ali M., Ali H. Strategic framing in conflict communication: ISPR's use of X during Pakistan's War on Terror. *Media, War & Conflict*. 2026.

⁶ Aspriadis N. for war: Strategic narratives and disinformation in leadership rhetoric during the Ukraine War. *ESSACHESS – Journal for Communication Studies*. 2023. Vol.16, no. 1(31). P. 21-41.

На противагу вищезазначеному, в сфері військової безпеки такий дуальний підхід може виявитися недостатнім, оскільки виникає третій критичний вимір – це ступінь прозорості, калібрований для сприйняття суспільною довірою без загрози операційній цілісності⁷. Стратегічні комунікації у сфері безпеки вимагають балансування авторитетного тону, необхідного в критичні моменти, з емпатичним голосом, що життєво важливий задля збереження соціальної та інституційної цілісності. У сучасних комунікаціях у сфері безпеки відбувається зсув від монологічної моделі, що зосереджена на командуванні та управлінні, до діалогічної адаптивної моделі, у якій лідери мають швидко та узгоджено реагувати у комунікаційній екосистемі, де домінують соціальні мережі та альтернативні комунікаційні канали.

Таким чином, комунікації у сфері безпеки в умовах військових конфліктів мають певні особливості, які узагальнені на рис. 1.2.

⁷ Nastasia S., George A. M. Communication from the Ukraine War: The strategies, narratives and implications of the information warfare. *ESSACHESS – Journal for Communication Studies*. Vol.16, no.1(31). P. 7-20.

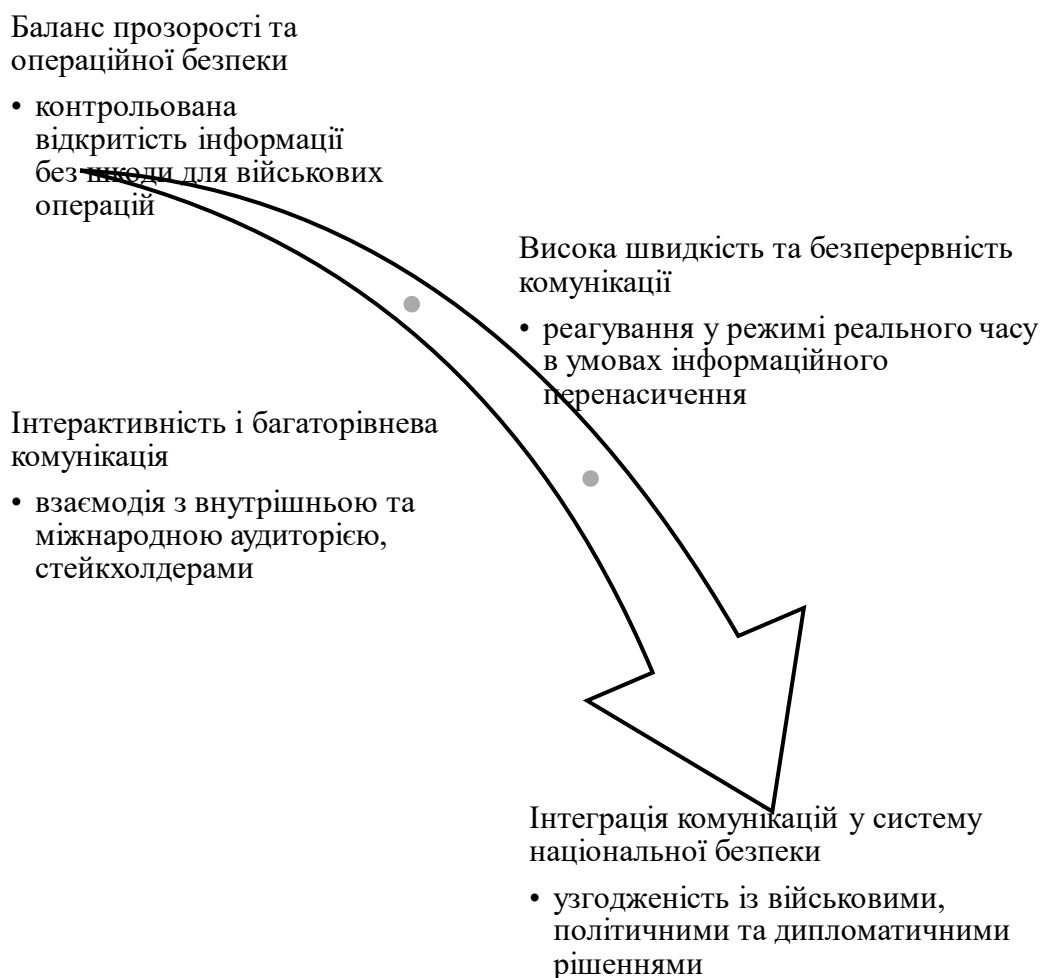

Рис. 1.2. Особливості комунікацій у сфері безпеки в умовах воєнних конфліктів високої інтенсивності

Отже, на рис. 1.2 узагальнено ключові специфічні риси комунікацій у сфері безпеки в умовах воєнних конфліктів високої інтенсивності. Як бачимо, специфікою таких комунікацій є одразу комплекс факторів, які пов'язані із трансформацією сучасного інституційного середовища, зростанням ролі цифрових технологій, підвищенням впливу інформаційних чинників як складових національної безпеки.

Дослідники наголошують, що воєнні конфлікти високої інтенсивності впливають на характер та зміст комунікацій у сфері безпеки, оскільки останні перетворюються на вагомий інструмент формування, управління та трансформації інформаційного простору. У вищезазначеному контексті комунікаційні безпекові процеси перетворюються на невід'ємну складову

забезпечення національної безпеки та стійкості нації в умовах ефективності державної політики. Ключові ознаки стратегічних комунікацій у сфері безпеки узагальнені нами на рисунку 1.3.

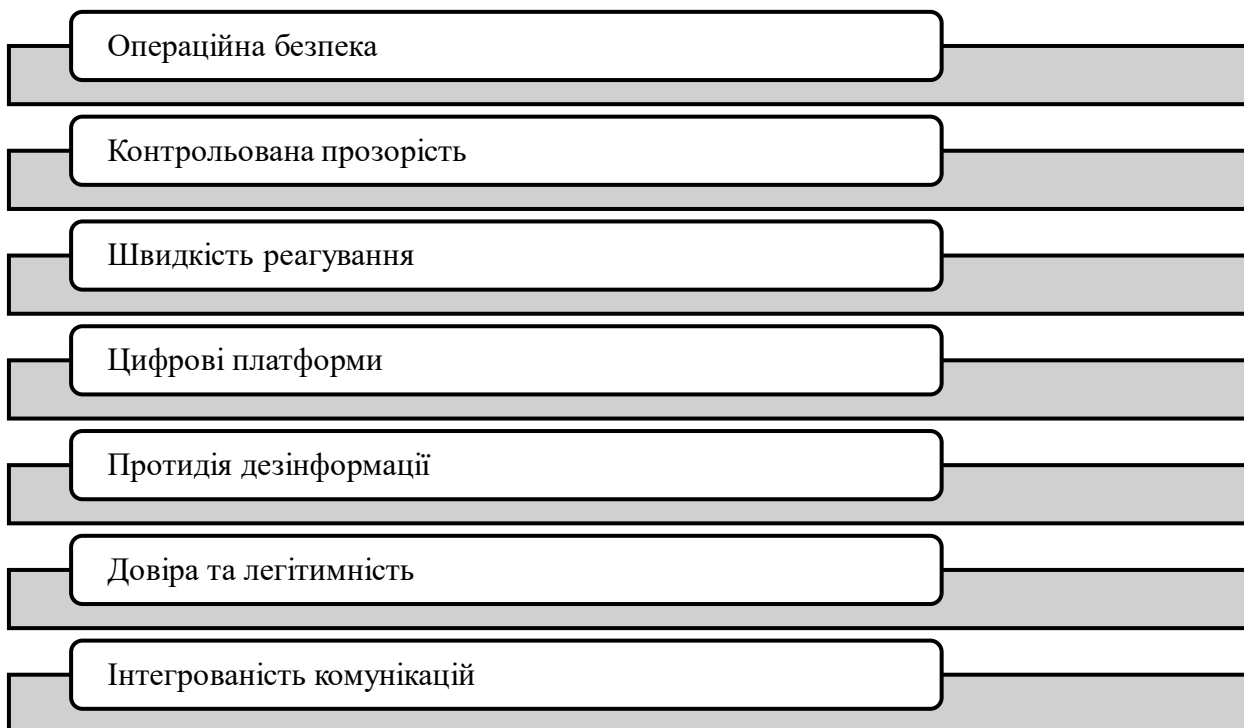

Рис. 1.3. Основні ознаки стратегічних комунікацій у сфері безпеки

Підсумовуючи усе вищезазначене, в умовах воєнних конфліктів комунікації у сфері безпеки відіграють системну та стратегічну роль в частині формування суспільного сприйняття, забезпечення легітимізації державних рішень та забезпечення прозорості та довіри в комунікаціях. В такому контексті комунікації виступають складовою національної безпеки, оскільки забезпечують селективність інформації, її адаптацію та структурування для різної аудиторії.

Специфіка комунікацій у сфері безпеки визначається їхньою динамічністю, стратегічною спрямованістю та інтегрованістю в зовнішньополітичний дискурс. Ефективність державних комунікацій у сфері безпеки пов'язана із здатністю держави поєднати достовірність, узгодженість та оперативність інформаційних повідомлень, які є необхідними задля забезпечення інформаційної стійкості в умовах сучасних воєнних конфліктів високої інтенсивності.

1.2 Понятійно-категоріальний апарат та методи дослідження

Ключовими дефініціями в контексті обраної проблематики виступають такі поняття, як стратегічні комунікації та стратегічні наративи. Зазначені поняття формують понятійно-категоріальний апарат дослідження, тож потребують критичного осмислення в контексті нашого дослідження.

Щодо сутності поняття стратегічної комунікації, сучасні дослідники Наранджьо-Афрікано Г. та інші вважають її маловивченим виміром інноваційної дипломатії⁸. Незважаючи на те, що у класичних працях зроблено акценти на формальних угодах та політичних інструментах стратегічних комунікацій, у таких дослідженнях недостатню увагу приділено наративам, легітимності та зміцненню довіри до стратегічних комунікацій як дипломатичного інструменту.

Стратегічні комунікації є концептуалізованими та взаємопов'язаними із іншими дипломатичними ресурсами, за рахунок чого підвищується прозорість, легітимність та позиціонування зовнішньополітичних комунікацій на світовій арені⁹.

В контексті інноваційної дипломатії роль стратегічних комунікацій виходить за межі ролі поширення інформації, оскільки вони слугують інструментами управління сприйняттям, формування репутації та навіть залучення зацікавлених сторін та інших стейкхолдерів. Еволюція поширення інформації у цифрову епоху потребує нових форматів висвітлення подій, історій, що будуть адаптовані до різноманітності культурної автентичності різних представників суспільства.

Стратегічні комунікації перетворюються з додаткового каналу та центральне джерело та механізм публічної дипломатії, що здатний формувати нові рамки інтерпретації інформації, активуючи мережеву співпрацю та

⁸ G. Naranjo-Africano Strategic communication as an emerging pillar of innovation diplomacy: a proposal from Latin America / et al. *Frontiers in Communication*. 2026. Vol. 11.

⁹ Establishing a Common Framework for Strategic Communications in Ecosystem-Based Management and the Natural Sciences / M. C. Harwell et al. *SpringerLink*. 2020. P. 165–188.

зміцнюючи інституційну легітимність. У дослідженнях М. Гальєго та інші¹⁰, а також Г. Ангуло та Г. Ангуло¹¹ підкреслено роль різноманітних наративів у сприянні налагодженню спільних комунікацій між різними інституційними представниками суспільства.

Стратегічні комунікації більше не обмежуються «приватними переговорами за зачиненими дверима»¹². В умовах сьогодення, у контексті панування цифрових реалій, що переповнені соціальними мережами, публічні стратегічні комунікації спрямовані на глобальну аудиторію, при цьому здійснюються в режимі реального часу, із використанням цифрових платформ та засобів масової комунікації, задля просування наративів та реагування на кризи, сигналізацію про стратегічні орієнтири на нові зовнішньополітичні пріоритетні наміри.

Стратегічні комунікації у цьому контексті відображають більш широку трансформацію в частині реалізації влади та впливу, що більше не обмежується офіційними заявами, дипломатією посередництва, а відбувається через публічну взаємодію, яка є явищем швидкоплинним, стратегічним, прозорим та відкритим¹³.

Стратегічні комунікації набувають усе деталі більшої ролі в національних дипломатичних відносинах, що обумовлюється їхнім розвитком в контексті використання новітніх цифрових технологій та цифрових медіа, а також розширення онлайн-комунікацій урядових установ із міжнародною громадськістю¹⁴. В контексті сучасної геополітичної нестабільності характер суспільних комунікацій змінився, і їхня роль еволюціонувала від односторонньої

¹⁰ Narrativas audiovisuales en Tik Tok: nuevos desafíos para la comunicación pública de la ciencia y la tecnología / A. Muñoz-Gallego et al. *Revista Mediterránea de Comunicación*. 2024. Vol. 15, no. 1. P. 144–162.

¹¹ Arte, diseño y cultura digital. Teknokultura. *Revista de Cultura Digital y Movimientos Sociales*. 2024. Avance en línea. P. 1–4.

¹² Sullivan J., Struve B., Wang W. Strategic profiles and tactical shifts: Rethinking China's digital diplomacy. *The British Journal of Politics and International Relations*. 2025. Vol. 28, no. 1. P. 259–276.

¹³ Bjola C. Digital diplomacy – the state of the art. *Global Affairs*. 2016. Vol. 2, no. 3. P. 297–299.

¹⁴ Skočajić Ivana & Petrović, Dejan. Strategic management of public diplomacy digital communication: A literature review. *Industrija*. 2023. Vol. 50, no. 3-4. P. 117–134.

та державо-орієнтованої комунікації до інтерактивної, спрямованої на перспективи сприяння та розбудову глобальних відносин на світовій геополітичній арені.

Узагальнюючи підходи науковців щодо тлумачення сутності стратегічних комунікацій, ми визначили наступні основні їхні особливості (рис. 1.4).

Інтеграція у зовнішню політику та інноваційну дипломатію	• стратегічні комунікації стають ключовим інструментом реалізації зовнішньополітичного курсу та міжнародної співпраці
Зміщення від інформування до управління сприйняттям	• виконують функції формування репутації, довіри та легітимності держави
Наративність як базовий елемент впливу	• акцент переноситься на створення смислів, історій та інтерпретацій, а не лише передачу фактів
Цифровізація та медіатизація комунікацій	• використання соціальних мереж і цифрових платформ забезпечує глобальне охоплення та оперативність
Публічність і відкритість комунікаційних процесів	• перехід від закритої дипломатії до відкритої взаємодії з міжнародною аудиторією
Інтерактивність та мережевий характер	• комунікації стають двосторонніми, включають різних стейкхолдерів і сприяють партнерств
Культурна та ціннісна адаптивність	• врахування культурного контексту та ідентичності для підвищення ефективності зовнішньополітичного впливу

Рис. 1.4. Основні особливості стратегічних комунікацій

Отже, на рис. 1.4 представлено ключові особливості стратегічних комунікацій в умовах поточних трансформацій. Стратегічні комунікації в сучасних глобалізаційних тенденціях зазнають трансформації від допоміжного дипломатичного інструменту до ключового інструменту реалізації геополітичного курсу держави. Еволюція стратегічних комунікацій від класичного каналу передачі інформації до комплексної системи, яка здатна управляти сприйняттям громадськості, засвідчує еволюцію самої природи

міжнародних відносин, у якій ключове значення відіграє не лише суть прийнятих політичних рішень, але і спосіб їхньої інтерпретації глобальною аудиторією.

Варто зазначити, що стратегічні комунікації переважно засновані на наративах, які формують смислове поле міжнародних відносин. Саме тому вони забезпечують можливість для держав транслювати власну позицію, при цьому активно конструюючи реальність, впливаючи на геополітичні відносини на світовому рівні. Зазначена тенденція також і приховує деякі ризики, оскільки надмірна наративність може призводити до маніпуляцій або інформаційних викривлень.

При цьому цифрова трансформація стратегічних комунікацій відкриває нові можливості щодо швидкого реагування та глобалізації аудиторії, при цьому підвищуючи ризики інформаційних атак, дезінформації та навіть репутаційних криз. Ефективність стратегічних комунікацій визначається не лише швидкою реалізацією, але і ускладненням контролю над інформаційними потоками, що може впливати на передбачуваність наслідків таких комунікацій.

Стратегічні наративи слугують не лише інструментом для переконання аудиторії, але і функціонують як механізм самопереконання, за рахунок якого реалізується та стабілізується колективна ідентичність.

Стратегічні наративи у публічній дипломатії переводять увагу із практик сенсотворення та процесу формування національної ідентичності на боротьбу за владу та авторитет. Конструювання та проєкціонування стратегічних наративів акторами є глибоким політичним актом в сенсі навмисного пошуку підтримки та резонансу політичного сприйняття або альтернативних поглядів¹⁵.

Щодо методів дослідження, нами використано наступний методологічний інструментарій (рис. 1.5).

¹⁵ Lerner A. B., A. Miskimmon, B. O'Loughlin. Thinking outside the box: From frames to strategic ontologies in the analysis of media, war, and conflict. *Media, War & Conflict*. 2025. Vol.18, no. 4 P. 473-480

<p>аналіз та синтез</p> <ul style="list-style-type: none"> • при формуванні категоріального апарату та опрацювання джерельної бази дослідження 	<p>дедукція та індукція</p> <ul style="list-style-type: none"> • при аналітичному опрацюванні джерельної бази дослідження 	<p>теоретичне узагальнення</p> <ul style="list-style-type: none"> • при формуванні загальних теоретичних положень та висновків
<p>систематизація</p> <ul style="list-style-type: none"> • при структуруванні та групуванні інформації та матеріалів 	<p>історичний метод</p> <ul style="list-style-type: none"> • при опису хронологічних послідовностей та подій минулого 	<p>формально-юридичний метод</p> <ul style="list-style-type: none"> • при роботі з нормативно-правовими документами
<p>метод аналізу документів</p> <ul style="list-style-type: none"> • в ході опрацювання та аналізу стратегічних та нормативно-правових документів 	<p>табличне та графічне моделювання</p> <ul style="list-style-type: none"> • при формуванні рисунків та таблиць 	<p>case-study</p> <ul style="list-style-type: none"> • при аналізі та узагальненні прикладів та кейсів практичного характеру

Рис. 1.5. Основні методи дослідження стратегічних комунікацій

Підсумовуючи усе вищезазначене, стратегічні комунікації є не лише інструментом зовнішньополітичних відносин, але і новітнім середовищем формування глобальної взаємодії. Дослідження стратегічних комунікацій у подальшому потребує системного підходу, оскільки поєднання технологічних цифрових можливостей та культурних етичних стандартів здатні забезпечити ефективний зовнішньополітичний курс держави в умовах актуальних зовнішньополітичних викликів.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОГО ТА БЕЗПЕКОВОГО КУРСУ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ПІСЛЯ БРЕКЗІТУ

2.1. Концепція «Global Britain» як основа комунікаційної стратегії Лондона після виходу з ЄС

Розвиток концепції Глобальної Британії тісно пов'язаний із сучасними трансформаціями у зовнішньополітичному курсі держави Великої Британії та особливим характерним для неї процесом Brexit. Зокрема, у 2020 році Велика Британія зробила важливий крок на геополітичній арені, істотно змінивши сучасні міжнародні відносини, вийшовши 31 січня 2020 року зі складу Європейського Союзу¹⁶. Зазначені трансформації геополітичного курсу Великої Британії призвели до трансформації зовнішньої політики вказаної держави та перехід до нової концепції «Глобальної Британії», яка полягає у розбудові тісних відносин різного рівня із державами CANZUS, до складу якого входять Канада, Австралія, Нова Зеландія, Велика Британія, а також Співдружності, до складу якої, окрім вищезазначених держав, також входять Сполучені Штати Америки.

Трансформація зовнішньополітичного курсу Великої Британії розпочалася ще із 2010 року, коли лідери Консервативної партії: колишній Прем'єр-Міністр Великої Британії, заступник міністра закордонних справ Великої Британії Д. Кемерон ; колишня Прем'єр-Міністр Великої Британії, міністр внутрішніх справ Т. Мей; колишній Прем'єр-Міністр Великої Британії, міністр закордонних справ Б. Джонсон та інші почали формувати курс на вихід Великої Британії на міжнародну геополітичну арену в якості глобального лідера. Зокрема, під керівництвом колишнього Прем'єр-Міністра Великої Британії Д. Кемерона

¹⁶ Cabinet Office. Travel or do business in Europe: Brexit guidance. *GOV.UK*.

ініційовано та розпочато створення Ради з питань національної безпеки Великої Британії.

Зазначений орган мав статус комітету та координував зовнішню політику Великої Британії та її політику національної безпеки (рис. 2.1). За результатами діяльності Ради національної безпеки Великої Британії було напрацьовано та оприлюднено документ, що має назву «Сильна Британія у добу непевності»¹⁷, до нових основних загроз національної безпеки Великої Британії також включено кібервійну, міжнародні збройні конфлікти та природні катастрофи¹⁸.

Рис. 2.1. Основні підрозділи Ради з національної безпеки Великої Британії

Отже, за даними рисунку 2.1, до складу Ради з національної безпеки Великої Британії входило чотири основних підкомітети, функціонування яких

¹⁷ Cabinet Office. *Global Britain in a Competitive Age: The Integrated Review of Security, Defence, Development and Foreign Policy*, March 2021, Command Paper 403. by UK Cabinet Office. *Design and Culture*. 2021. Vol.13, no. 3, p. 1–9.

¹⁸ ВРЕХІТ І КОНЦЕПЦІЯ “ГЛОБАЛЬНОЇ БРИТАНІЇ”. *Вісник Львівського університету. Серія «Міжнародні відносини»*. 2020.

спрямовано на забезпечення нового зовнішньополітичного та безпекового курсу Великої Британії. Більш деталізовано склад представлено на рисунку 2.2.

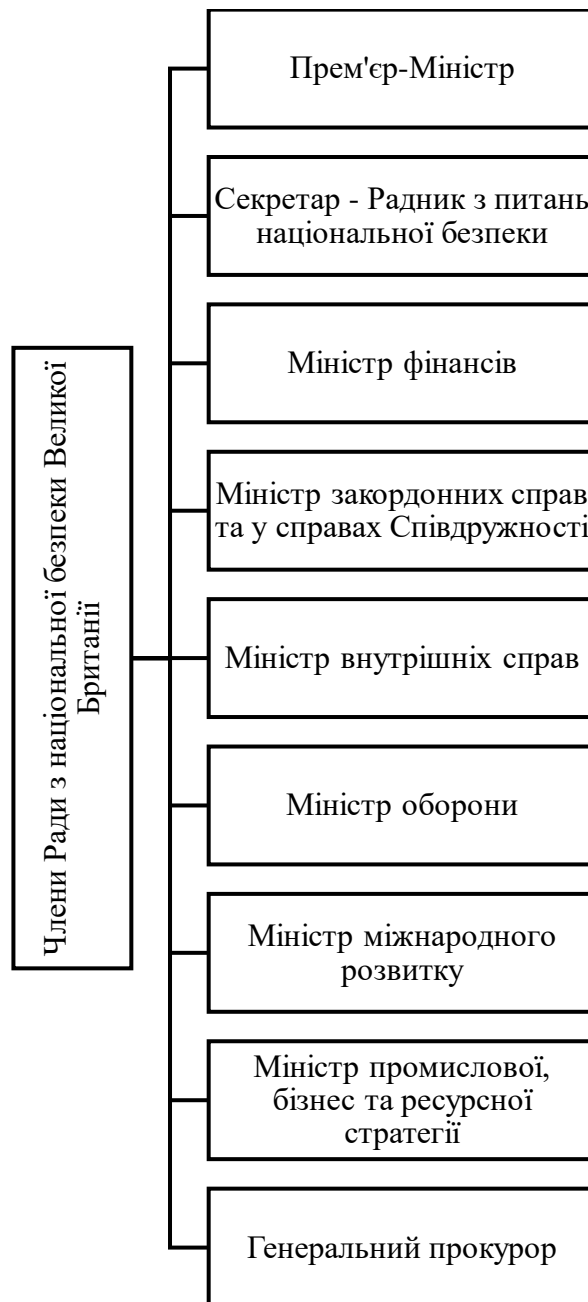

Рис. 2.2. Склад Ради з національної безпеки Великої Британії

Отже, за даними рисунку 2.2 представлено основний склад та схематично зображено організаційно-правовий механізм формування Ради з національної безпеки Великої Британії. За результатами діяльності вказаного органу було розроблені та імплементовані нові постанови у сфері національної безпеки

Великої Британії, що стало основою для формування нової стратегії національної безпеки в супроводі із оглядом стратегічної оборони та безпеки.

Щодо процесу Brexit (від англійського словосполучення – «British exit» – «британський вихід»), у 2016 році було представлено законопроект про проведення референдуму щодо членства Великої Британії у складі Європейського Союзу, після парламентських виборів у Великій Британії у складі громад. На референдумі 51,89 % британських громадян проголосували за Brexit¹⁹, що започаткувало новий складний та невідомий процес в історії британської держави.

У рамках нового процесу виходу Великої Британії із членства у складі Європейського Союзу, який отримав назву Brexit, розпочалось формування нової концепції «Глобальна Британія», сутність якої доцільно розкрити більш детально. Концепція «Глобальної Британії» включає поєднання існуючих «традиційних» зв'язків у рамках Співдружності із «особливими» відносинами зі Сполученими Штатами Америки та укладання нових багатосторонніх договорів про співпрацю та торговельних угод з іншими державами, включаючи держави-члени Європейського Союзу. Вихід Великої Британії зі складу Європейського Союзу передбачав план колишньої Прем'єр-Міністра Великої Британії, міністра внутрішніх справ Т. Мей з дванадцяти основних пунктів, представлених на рис. 2.3.

У рамках плану колишньої Прем'єр-Міністра Великої Британії Т. Мей було наголошено на необхідності розробки угоди із Європейським Союзом щодо виходу зі складу організації, як це передбачалося статтею 50 Договору про Європейський Союз²⁰. 29 березня 2019 року було направлено офіційний лист із повідомленням про вихід на підставі статті 50 Договору про Європейський Союз, чим було узаконено початок офіційного виходу Великої Британії зі складу Європейського Союзу.

¹⁹ Prime Minister's Office, 10 Downing Street. The government's negotiating objectives for exiting the EU: PM speech. *GOV.UK*. 2017. January, 17.

²⁰ National Security Strategy and Strategic Defence and Security Review. A Secure and Prosperous United Kingdom. 2015. 94 p.

Проте із початком офіційного процесу під назвою Brexit дії колишньої Прем'єр-Міністра Великої Британії Т. Мей та британського уряду зазнали істотної критики щодо механізмів та практичного втілення виходу Великої Британії зі складу Європейського Союзу. Зокрема, у відповідь на зазначену критику уряд розпочав розробку стратегічного планування та визначення пріоритетних напрямів нової концепції «Глобальної Британії».

Прозорість та надійність на всіх етапах перемовин, результатом яких повинна стати угода між Великою Британією та Європейським Союзом;

Єдність Великої Британії в перемовинах з Європейським Союзом, врахування інтересів Англії, Шотландії, Уельса та Північної Ірландії;

Збереження Спільної міграційної території з Ірландією, узгодження механізму її функціонування з вимогами міграційної системи Великої Британії;

Контроль за імміграційними потоками з Європейського Союзу до Великої Британії;

Гарантування прав громадян Європейського Союзу, що проживають на території Великої Британії та прав британських громадян, що проживають на території країн-членів Європейського Союзу;

Дотримання та захист прав працівників, інкорпорація законодавства Європейського Союзу в цій сфері у внутрішнє законодавство Великої Британії;

Укладення угоди з Європейським Союзом про вільну торгівлю, що не передбачає членства Великої Британії у спільному ринку, лише якомога широкий доступ до нього;

Перегляд членства Великої Британії у митному Союзі, задля того, аби реалізувати укладання торговельних угод з іншими державами;

Укладання угоди про продовження наукової співпраці з партнерами Європейського Союзу, спільні дослідження та підтримка технологічних ініціатив;

Продовження співпраці у сфері безпеки;

Досягнення нового конструктивного партнерства з Європейським Союзом, заснованого на інтересах та цінностях обидвох сторін.

Рис. 2.3. Основи «Глобальної Британії» згідно з планом колишньої Прем'єр-Міністра Великої Британії Т. Мей

Отже, на рисунку 2.3 представлено основні засади концепції «Глобальної Британії» як нового геополітичного курсу зазначеної держави у рамках виходу із складу членства Європейського Союзу. Задля реалізації концепції «Глобальної Британії» новий геополітичний курс Великої Британії був акцентований на формування нової ідентичності глобальної держави, яка політично, економічно, соціально, культурно більше відкрита до світу та залучена в нього.

Основою концепції «Глобальної Британії» вважається система Five Eyes, яку викладено в Стратегії Національної безпеки та Огляді стратегічної оборони та безпеки 2015 року²¹, які продовжували бути актуальними в контексті курсу на Brexit. У 2018 році також було розроблено та запроваджено стратегічний документ під назвою «Огляд можливостей національної безпеки»²², у якому визначено нову доктрину «Fusion» («злиття»), яка передбачала оптимізацію комплексного підходу до національної безпеки, використовуючи економічні, безпекові, дипломатичні, культурні можливості Великої Британії на всіх рівнях міжурядової співпраці.

Підсумовуючи усе вищезазначене, трансформація зовнішньополітичного курсу Великої Британії, визначена прийняттям рішення про вихід зі складу членства Європейського Союзу, що отримало назву Brexit. Це стало поштовхом до формування нової концепції «Глобальної Британії» як стратегічного вектору розвитку основ комунікаційної стратегії Лондона після виходу з Європейського Союзу. Концепція «Глобальної Британії» формує нові комунікаційні вектори розвитку держави як відкритого світового лідера, що активно діє на глобальній політичній та торговельній арені, масштабно реінвестуючи в зовнішні відносини, транслуючи цінності вільної торгівлі та світового правопорядку, заснованого на міжнародному праві.

²¹ Statement from HM Government. Chequers. 2018. p.3

²² National Security Strategy and Strategic Defence and Security Review 2015. Third Annual Report. 2019. 60 p.

2.2. Перегляд пріоритетів національної безпеки у стратегічних документах

У рамках нового геополітичного курсу Великої Британії та реалізації доктрини «злиття» розпочалося контрольоване злиття міністерств та департаменту для досягнення трьох нових основних цілей національної безпеки Великої Британії (рис. 2.4).

Рис. 2.4. Основні цілі національної безпеки Великої Британії в рамках доктрини «злиття»

Таким чином, на рисунку 2.4 представлено критичне осмислення основних цілей національної безпеки Великої Британії в рамках доктрини «злиття», виходячи із їх ієрархії та стратегічних пріоритетів, визначених внутрішніми стратегічними документами Великої Британії у сфері національної безпеки.

Основою пріоритетів національної безпеки у стратегічних документах Великої Британії визначено всеохоплюючий захист громадян, завдяки якому реалізується наступний рівень поширення британського впливу, успішна

реалізація якого призводить до нового рівня сприяння британському процвітанняю.

Представлена ієрархія цілей влучно визначає та характеризує поточні цілі національної безпеки Великої Британії, з огляду на курс розвитку держави як відкритого світового лідера, що активно діє на політичній та торговельній арені, інвестуючи в зовнішні відносини та просування на глобальних ринках.

Зокрема, за результатами визначення нових цілей у сфері безпеки здійснено концептуалізацію багатосторонньої співпраці між державами у сфері безпеки, що визначає потенціал існуючих теорій міжнародних відносин для сучасних трансформацій світового порядку, представляє трирівневу модель аналізу багатосторонньої співпраці між державами та показує просторові та системні виміри сучасних міжнародних відносин.

Перегляд пріоритетів національної безпеки у стратегічних документах також визначає зміну ролі Великої Британії в трансатлантичному просторі безпеки та еволюцію її національної стратегії. Зокрема, зазначене означає зміну моделі співпраці між Європейським Союзом та НАТО, нові можливі сценарії їхньої взаємодії в контексті трансформації сучасного світового порядку. Зазначене також формує нові пріоритети британської зовнішньої політики та місце них в Європейському Союзі та НАТО, важливим також вважається фактор збройної агресії російської федерації проти України як пусковий механізм для посилення співпраці між Лондоном та Брюсселем у сфері безпеки та оборони²³.

Частково через різний історичний досвід у ХХ столітті та раніше, Велика Британія, Франція та Німеччина зберегли різні національні інтереси. Зазначені інтереси, у поєднанні з індивідуальними культурами безпеки кожної країни, визначили пріоритети Великої Британії, Франції та Німеччини в Політиці безпеки та оборони Європейського Союзу. Німеччина виступала за концепцію

²³ Shatalinska M.V. International experience in ensuring the security of the energy market from unlawful actions of officials. *Uzhhorod National University Herald. Series: Law*. 2025. Vol. 4, no. 91. P. 194–200.

«цивільної сили Європи», тоді як Велика Британія та Франція прагнули зміцнити військовий потенціал Європейського Союзу²⁴.

Велика Британія, безперечно, є однією з провідних цифрових держав світу та має один з найбільш інтегрованих підходів до національної кібербезпеки. Метою кібербезпеки Великої Британії варто вважати (рис. 2.5).

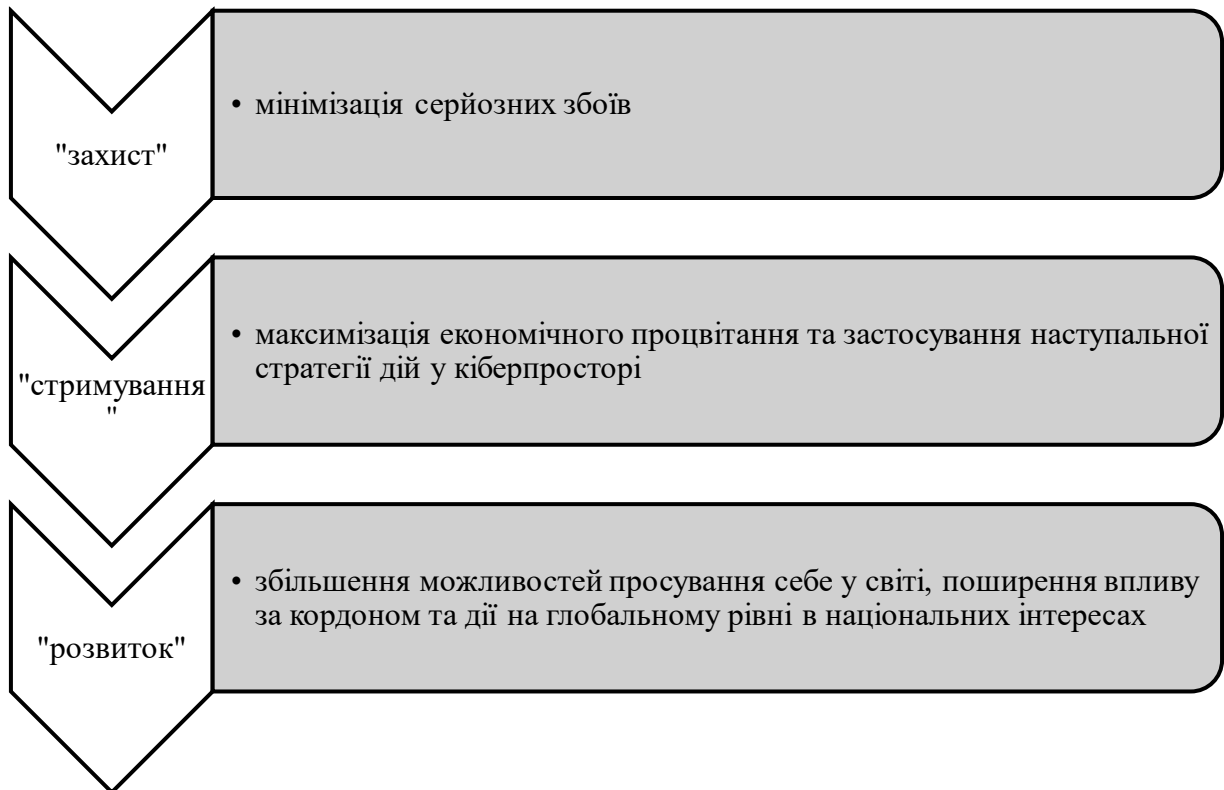

Рис. 2.5. Основні цілі кібербезпеки Великої Британії

За даними рисунку 2.5, найхарактернішою рисою концепції кібербезпеки Великої Британії є розвиток політики, «орієнтованої на майбутнє», у динамічному технічному середовищі. Велика Британія є однією з провідних економік світу: з одного боку, це робить країну привабливою мішенню для кіберзлочинців та стратегічних супротивників, а з іншого, дозволяє залучати значні національні ресурси для розвитку новітніх кібертехнологій.

Деякі дослідники вважають, що Велика Британія демонструє відданість «відкритому та безпечному глобальному інтернету» саме тому, що це дає їй

²⁴ Zimmermann L. Britain, France and Germany: Priorities for the European Union's Security and Defense Policy. 2009.

перевагу над іншими країнами. Це дещо нагадує часи видачі «каперських грамот» та боротьби за «вільне море»²⁵.

З огляду на результати референдуму щодо членства країни в Європейському Союзі, Велика Британія опинилася в зовсім іншій парадигмі відносин з ЄС, намагаючись вирішити власні внутрішньополітичні проблеми. Тому питання міжнародної, а також національної безпеки відійшли на другий план. Водночас, британський уряд зберігає безперервність політики національної безпеки щодо реагування на значні загрози.

За часів колишньої Прем'єр-Міністра Великої Британії Т. Мей (2010-2016 рр.) небезпека тероризму, яка загрожує Європі та всьому світу, стала нагальною для Великої Британії. Отже, уряд, найімовірніше, буде змушений змінити свій курс дій, а можливо, й переписати всю стратегію забезпечення національної безпеки, а також вжити низку непопулярних, жорстких заходів. У період між 2015 і 2020 роками тероризм, міжнародні військові конфлікти, пандемії та природні ризики залишаються ризиками першого рівня для Великої Британії. Очікується, що довгострокові геополітичні та економічні зміни у світовому масштабі будуть переважаючими факторами ризику. Зміна клімату також набуває значення, і, починаючи з 2035 року, прогнозується, що вона матиме найбільший вплив на національну безпеку²⁶.

У той же час, у наукових дослідженнях нового безпекового курсу Великої Британії зустрічається і його критика. Зокрема, окремі дослідники наводять аргументацію щодо нової теорії «взаємозалежності зі зброєю», як основи нового стратегічного безпекового курсу Великої Британії. Доцільно проаналізувати та критично осмислити таке дослідження.

²⁵ Macelyk M., Sanzharova Galina, Sanzharov V. THE THIRD NATIONAL CYBER SECURITY STRATEGY OF GREAT BRITAIN: POLICY “FOR THE FUTURE” IN A DYNAMIC TECHNICAL ENVIRONMENT. *Juridical scientific and electronic journal*. 2023. No. 9. P. 28–30.

²⁶ Klimova A. ENSURING THE NATIONAL SECURITY OF GREAT BRITAIN FROM D. CAMERON TO T. MAY: STRATEGIES AND REALITIES. *RUDN Journal of Political Science*. 2018. Vol. 20, no. 4. P. 578–594.

Зокрема, дослідники А. Гарді та Г. Кеннеді вважають, що економічний примус надає альтернативний або додатковий засіб маніпулювання конкурентом чи супротивником, поряд з дипломатичними та військовими методами примусу. Зазначене є важливим інструментом влади, який, за умови ефективного застосування, може суттєво змінити вибір іншого гравця. Але він також став перевантаженим політичними та моральними судженнями в останніх політичних дебатах у Великій Британії. Британія, схоже, забула, що її широкий режим економічних санкцій, що є саме той економічний примус, який вона публічно засуджує. Дослідження спирається на відносно нову теорію «взаємозалежності зі зброєю» для вивчення міжнародної політичної та економічної системи та того, чи надає таке тлумачення економічного примусу можливість Великої Британії проявити політичну та економічну владу. Або ж воно викриває ступінь, до якої Британія вразлива до економічного примусу. Розуміння цих умов є важливим для формування відповідних, практичних стратегій національної безпеки²⁷.

Позиція зазначених дослідників заслуговує на увагу в рамках критичного осмислення нового безпекового курсу Великої Британії. Зокрема, дослідниками слушно визначаються нові ризики безпекового курсу, які пов'язані зі зброєю. У той же час, зазначене дослідження має бути поглиблене і доповнене, зокрема не лише із визначенням ключових викликів та ризиків, пов'язаних із новим безпековим курсом Великої Британії, але і в частині визначення плану дій та механізмів мінімізації визначених дослідниками ризиків. Зазначене, становить перспективи подальших наукових досліджень з проблематики викликів та ризиків безпекового курсу Великої Британії, проте не є предметом дослідження.

Підсумовуючи усе вищезазначене, урядова політика національної безпеки Великої Британії за останні п'ять років справді стала більш інтервенційною, випереджальною, спрямованою на наступальні дії проти ворожих суб'єктів у кіберпросторі. Велика Британія відносно добре підготовлена до вирішення широкого кола сучасних проблем загроз національній безпеці, незважаючи на

²⁷ Study of the UK Security Disembedding Mechanism From a Comparative Political Perspective: Centering on the Bosnia War and the Russian-Ukrainian War. 2024. P. 173-198.

існування певних стратегічних викликів (Brexit та збройна агресія російської федерації). Велика Британія має відповідну екосистему для розвитку та підтримки сектору кібербезпеки, яка відповідає сучасним вимогам національної безпеки, і що уряд планує протидіяти майбутнім загрозам та готуватися до якнайшвидшого впровадження новітніх технологій.

2.3. Формування нових безпекових альянсів та партнерств як засіб підтвердження глобального статусу Сполученого Королівства

У контексті сучасних геополітичних тенденцій нові вектори зовнішньополітичного та безпекового курсу Великої Британії визначають тенденції та передумови щодо формування нових безпекових альянсів та партнерств як засобу підтвердження глобального статусу Великої Британії. Розглянемо вказане питання більш детально та визначимо ключові тенденції, які існують в поточних умовах.

Щодо формування нових безпекових альянсів та партнерств, нові безпекові утворення мобілізували широку громадську та політичну підтримку, а історія кожної організації розповідає нам про вплив війни на британське суспільство та культуру, цивільно-військові відносини, політичний та приватний активізм, військовий театр та вшанування пам'яті, молодь, а також політику роззброєння, колективної безпеки, інтернаціоналізму та національної оборони. Таким чином, вона демонструє, що військові та мілітаристські настрої залишалися важливою частиною мейнстрімної британської політичної культури, незважаючи на руйнівні наслідки війни²⁸.

Від внутрішніх суперечок у Консервативній партії до ставлення до монархії, через формування зовнішньої політики, технологічні інновації та

²⁸ Organised Militarism in Interwar Britain - University of London Press. University of London Press.

сприйняття повідомлень серед іноземних ЗМІ, Глобальна Британія була сформульована для того, щоб пом'якшити відчуття онтологічної невпевненості, породжене виходом Сполученого Королівства з Європейського Союзу та новим геополітичним середовищем 2020-х років. Частково зовнішня політика, частково національний наратив, це була не перша така концепція переосмислення Англії, Британії та Сполученого Королівства, і вона не буде останньою. Це пояснюється тим, що такі наративи є не лише широкими рамками зовнішньої політики, а й національними наративами, які прагнуть забезпечити відчуття онтологічної безпеки в момент геополітичних змін²⁹.

Хоча двосторонні угоди, укладені з європейськими сусідами, є ключовим елементом дипломатії Сполученого Королівства після Brexit, було б помилкою розглядати ці домовленості як доказ того, що Сполучене Королівство вийшло з-під впливу Європейського Союзу. Оскільки підписанти Сполученого Королівства пов'язані своїми правовими та політичними зобов'язаннями як держави-члени Європейського Союзу, угоди, які вони можуть укладати з країнами, що не є членами, обмежені.

Дослідники К. Девіз та Х. Кассім наголошують на тому, що взаємодія Сполученого Королівства з державами-членами ЄС є однією стороною трикутних відносин, обмежених як зобов'язаннями європейських партнерів Сполученого Королівства як держав-членів, так і угодами між Європейським Союзом та Великою Британією. Спираючись на систематичний аналіз двосторонніх угод, підписаних Великою Британією з країнами ЄС з 2021 року, дослідниками доведено, як їхня форма, обсяг та зміст таким чином обмежуються цими обмеженнями, що має важливі наслідки для стратегії двосторонності Сполученого Королівства після Brexit³⁰.

У дослідженні Л. Турашвілі наголошено на наголошується на стратегічних цілях Вашингтона у формуванні нових безпекових альянсів, таких як

²⁹ Browning C., Wellings B., Bonotti M. Global Britain: Imaginaries, identities, and ontological security. *Politics*. 2026. Vol.46, no. 2, p. 251-260.

³⁰ Davies C., Kassim H. Bringing the EU Back In: Rethinking the United Kingdom's Post-Brexit Bilateralism. *Journal of Common Market Studies*. 2025. Vol. 63, no. 4. P. 1318-1339.

стримування зростаючого впливу Китаю, підтримка військової та повітряної переваги, зміцнення партнерських альянсів, зокрема АСЕАН – Асоціація держав Південно-Східної Азії; AUKUS – партнерство у сфері безпеки між Австралією, Великою Британією та Сполученими Штатами; QUAD – чотиристоронній діалог з питань безпеки, та підтримка міжнародного порядку в рамках стратегії вільного та відкритого Індо-Тихоокеанського регіону (FOIP).

Особлива увага приділяється значенню AUKUS, яка постачає Австралії атомні підводні човни, кіберможливості, гіперзвукові системи та передові технології штучного інтелекту, що є прямою відповіддю на військову діяльність Китаю в Південно-Китайському морі та ширшому регіоні. Окреслюється важливість економічної взаємодії, підтримки інновацій та зміцнення демократичного управління як критично важливих компонентів глобальної стратегії США, що підсилює традиційний військовий вимір стримування. У дослідженні використовується якісна соціально-наукова методологія. Такий підхід дозволяє провести комплексний та багатовимірний аналіз проблеми, а не зосередитися виключно на окремих її проявах. Ключова перевага якісного методу полягає в його здатності до глибокого, цілісного вивчення складних питань³¹.

Таким чином, проведений аналіз та огляд сучасної наукової літератури з проблематики формування нових безпекових альянсів та партнерств як засобу підтвердження глобального статусу Сполученого Королівства дало можливість нам визначити такі ключові тенденції (рис. 2.6).

³¹ Turashvili L. U.S. Military “Deterrence” Strategy in the Indo-Pacific. *თავდაცვა და მკვლევარება*. 2025. Vol.4, p. 218-240.

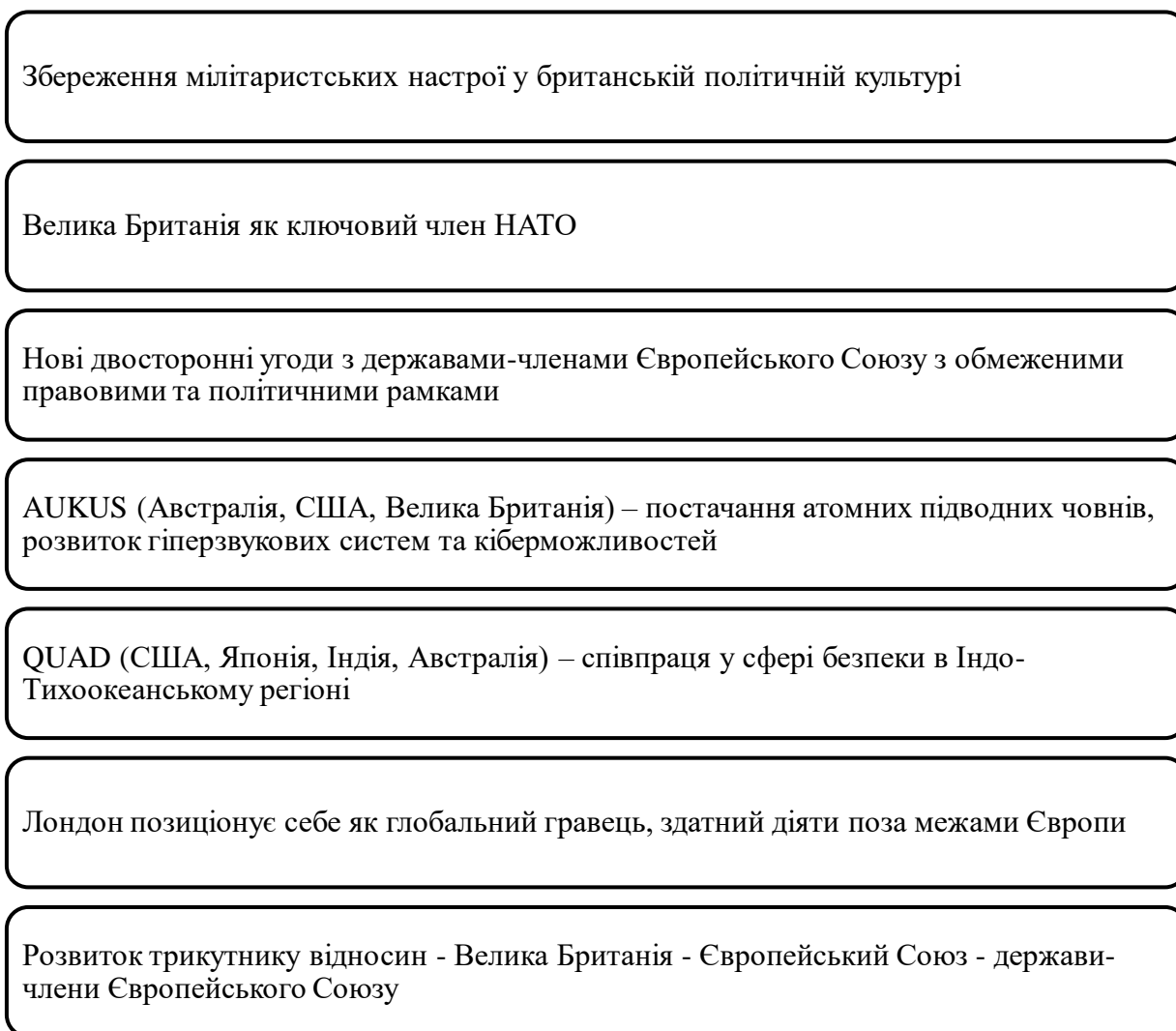

Рис. 2.6. Ключові тенденції формування нових безпекових альянсів та партнерств Сполученого Королівства

У контексті формування безпекових альянсів також доцільно розглянути стратегічні документи, що є організаційною та юридичною основою підтвердження глобального статусу Сполученого Королівства. 2 червня 2025 року опубліковано Стратегічний огляд оборони 2025 року: Робимо Британію безпечніше: безпека всередині країни, сила за кордоном (Strategic Defence Review 2025: Making Britain Safer: Secure at Home, Strong Abroad, далі – SDR-2025). У зазначеному документі ключові існуючі загрози, поточний стан збройних сил Великобританії та доступні ресурси. SDR-2025 визначає наступне бачення оборони Великобританії (рис. 2.7).

Рис. 2.7. Засади оборони Великобританії, за даними стратегічного документа SDR-2025

Отже, на рис. 2.7 и систематизовано та узагальнено ключові стратегічні орієнтири розвитку безпекових альянсів Великобританії як засобу підтвердження її глобального статусу в сфері оборони та безпеки. Нове бачення SDR-2025 полягає у поєднанні традиційних воїнів із цифровими; підвищена увага до дронів та штучного інтелекту як автономних систем, що можуть доповнити артилерію та танки; подолання бар'єрів між різними видами військ тощо.

Підсумовуючи усе вищезазначене, за результатами проведеного дослідження визначено основні тенденції формування нових безпекових альянсів та партнерств Сполученого Королівства. Нові безпекові утворення

мобілізували широку громадську та політичну підтримку, а історія кожної організації розповідає нам про вплив війни на британське суспільство та культуру, цивільно-військові відносини, політичний та приватний активізм, військовий театр та вшанування пам'яті, молодь, а також політику роззброєння, колективної безпеки, інтернаціоналізму та національної оборони Великої Британії. Велика Британія продовжує бути одним з ключових членів НАТО, укладаючи нові двосторонні та багатосторонні угоди, а також долучаючись до членства у нових безпекових альянсах та партнерствах.

РОЗДІЛ 3

РЕАЛІЗАЦІЯ ОНОВЛЕНОГО КУРСУ ЛОНДОНА В КОНТЕКСТІ ПОВНОМАСШТАБНОЇ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

3.1. Дискурс військово-політичної допомоги Україні як ключовий елемент британського стратегічного нарративу

Початок 2022 року ознаменувався посиленням збройної агресії та початком повномасштабного вторгнення проти України. Зазначена геополітична реальність почала формувати нові особливості дискурсу військово-політичної допомоги Україні як ключового елементу британського стратегічного нарративу. Задля підтвердження зазначеної тенденції здійснено огляд наукової літератури та визначино ключові особливості військово-політичної допомоги Україні Великою Британією в контексті російсько-української війни.

Через зростання напруженості більшість держав НАТО, включаючи, наприклад, Велику Британію, Німеччину та Естонію, вирішили надати Україні військову допомогу. Зазначені надані пакети прибули лише за кілька днів до початку війни та включали лише стрілецьку зброю, протитанкову зброю та переносні зенітно-ракетні комплекси. Жодної важкої зброї чи транспортних засобів, окрім переносних зенітно-ракетних комплексів, не надавалося, а ракетні пускові установки були виключно оборонними засобами проти бронетехніки та повітряних загроз³².

На початку повномасштабного вторгнення, ракети, обіцяні колишнім Прем'єр-Міністром Великої Британії, міністром закордонних справ Борисом Джонсоном, зіграли важливу роль у стримуванні Балтійського флоту росії навіть

³² Szóke J., Kusica K. Military Assistance to Ukraine and Its Significance in the Russo-Ukrainian War. *Social Sciences*. 2023. Vol. 12(5), p. 294.

від розгляду питання про десант. Раніше флот провів кілька демонстрацій поблизу Одеси, за участю як військових кораблів, так і десантних суден. Лише через чотири дні, 13 квітня 2022 року, флагман Балтійського флоту «москва» зазнав аварії та затонув наступного дня. Причиною затоплення «москви» стали дві українські протикорабельні ракети «Нептун», які влучили в неї в середину корабля, що спричинило сильний вибух і подальшу пожежу. Втрата «москви» змусила росію відмовитися від подальших демонстрацій, а можливість морського десанту була виключена. Ракети, надіслані Великою Британією, були UGM-84 «Гарпуни», які також відіграли роль у стримуванні в майбутньому. У червні «Гарпуни» були використані для ураження озброєного буксира «Василь Бех» та кількох морських нафтових бурових установок.

У липні 2022 року Велика Британія допомогла цій справі, надавши 36 105-мм гаубиць L118 та L119, які були меншого калібру та меншої дальності, але легка маса забезпечувала хорошу мобільність. Країни колишнього Східного блоку надали невелику кількість радянських артилерійських знарядь (Oliemans and Mitzer 2022). Однак буксирувані гармати мають один величезний недолік: їм бракує мобільності. Їх використання в сучасній симетричній війні є ризикованим, оскільки вони вразливі до контрбатарейного вогню та авіаударів. Тому постійні артилерійські позиції є легкими мішенями. Рішенням є розміщення гармати на транспортному засобі замість її буксирування, що скорочує час розміщення та переміщення.

Велика Британія у рамках військової допомоги Україні надала FV103 «Спартан», тоді як Франція надіслала легші колісні VAB. Бойові машини піхоти (БМП) – це броньовані машини для перевезення піхоти, але вони також мають важку вогневу міць у вигляді автоматичної гармати або гармати середнього калібру. На деяких типах також встановлені ПТУР. Україна отримала понад 200 варіантів БМП-1 з Чехії, Словаччини, Польщі та Греції. Велика Британія надіслала асортимент бойових броньованих машин (БМП), які були БМП без піхотних сходів і виконували роль вогневої підтримки бою. Близько 300 танків було передано з польських, чеських та литовських запасів. Усі ці танки були

варіантами Т-72, включаючи старіші моделі, такі як Т-72А та Т-72М, останній з яких мав додатковий захист. Сучасні варіанти, такі як Т-72ЕА та польський ПТ-91 «Тварди», мали кращий захист, модернізовану силову установку та цифрову оптику.

Варто додати, що танки були делікатним проблемним питанням та темою під час війни. Після довгих роздумів та обговорень навколо цієї теми, а також з ескалацією війни, Велика Британія першою надала сучасні західні танки Україні в рамках військової допомоги³³. Вважаємо, що цей приклад доводить, що новим ключовим стратегічним безпековим наративом Великої Британії в контексті російсько-української війни варто вважати дискурс військово-політичної допомоги Україні.

Глобалізація призвела до дедалі більшої взаємопов'язаності міжнародної спільноти та передала ризики в усі куточки світу через ланцюг глобалізації. Ризики безпеки, що виникають внаслідок міжнародних конфліктів, здаються неминучими. Нестабільність механізмів безпеки ЄС та НАТО у російсько-українській війні посилила тривогу Великої Британії, а нестабільна міжнародна ситуація призвела до того, що вона продемонструвала сильну тенденцію до втрати безпеки. Механізми безпеки також є відправною точкою конфлікту, і що держава більше покладатиметься на механізми втрати безпеки для протидії глобальним ризикам безпеки³⁴.

У дослідженнях Я. Бергстра наголошено на тому, що незважаючи на окремі заперечення, що Велика Британія не має ефективного захисту від ядерного нападу, але жодна держава сьогодні не має такого захисту. Ніщо не замінить взаємне стримування. Тим не менш, завдяки величезним інвестиціям, оплаченим переважно іншими членами НАТО, Велика Британія може бути забезпечена

³³ Szóke J., Kusica K. Military Assistance to Ukraine and Its Significance in the Russo-Ukrainian War. *Social Sciences*. 2023. Vol. 12(5), p. 294.

³⁴ Study of the UK Security Disembedding Mechanism From a Comparative Political Perspective: Centering on the Bosnia War and the Russian-Ukrainian War. 2024. P. 173-198.

найкращими можливими військовими технологіями, включаючи ядерну зброю та захист від неї³⁵.

На тлі зростаючої російської агресії по всьому світу, воєнні зусилля України пропонують західному світу уявлення про ймовірне майбутнє війни в масштабах, небачених раніше. З початку повномасштабного вторгнення люди з різним національним походженням добровільно приєдналися до військової допомоги Україні, часто мотивовані політичними чи особистими переконаннями. Звіти свідчать, що майже 20 000 іноземних громадян подали заявки на вступ до Збройних сил України, серед них значна кількість військових ветеранів з Великої Британії та США.

Хоча точний склад і чисельність українських міжнародних добровольчих сил незрозумілі, наявні дані свідчать про те, що це не є несуттєвим явищем. Іноземні добровольці діють в Україні на тлі надзвичайно насильницького та нестабільного конфлікту з обмеженою підготовкою та підтримкою. Американський та британський персонал, який був направлений до Іраку та Афганістану в рамках операцій TELIC та HERRICK, пройшов ретельну підготовку перед розгортанням, включаючи медичну підготовку на полі бою, розпізнавання саморобних вибухових пристроїв та володіння зброєю. Вони служили в рамках організованих командних структур, отримували повітряну підтримку та доступ до необхідного обладнання/медичного лікування. Їхня служба була підкріплена правовим захистом, правилами застосування військ та післярозгортанням³⁶.

Незважаючи на кількість ветеранів Великої Британії та США, які, як повідомляється, працюють волонтерами в Україні, мало що відомо про наслідки їхньої служби для здоров'я. Зазначені люди зазнали впливу форми ведення війни, безпрецедентної в сучасному західному досвіді. Клініцисти можуть стикатися з

³⁵ Bergstra J. An Opinion on Promises, Threats, and Accusations In the 2022 Russo-Ukrainian War. *Transmathematica*. 2022.

³⁶ Williamson V., Campbell G., Modlin N., Busuttill W., Greenberg N., Murphy D. Volunteering for Ukraine: scoping the operational experiences and impacts among UK and US veterans. *European Journal of Psychotraumatology*. 2026. Vol.17, no.1.

ветеранами, чий досвід виходить за рамки сценаріїв, традиційно розгляданих у військовій або травмоорієнтованій клінічній підготовці. Як наслідок, служби охорони здоров'я та підтримки у Великій Британії, США та інших країнах можуть бути не оснащені для розпізнавання або реагування на особливі потреби тих, хто повертається з України, або не бути належним чином підготовленими до підтримки персоналу/ветеранів з подібним досвідом у майбутніх конфліктах.

Варто також додати, що столітня угода про партнерство між Великою Британією та Україною, укладена 16 січня 2025 року, є унікальною моделлю довгострокового міжнародного договору, який поєднує політичну, безпекову, економічну та правову складові стратегічної двосторонньої співпраці³⁷.

Проаналізуємо більш детально зазначений документ в контексті військово-політичної допомоги Україні (рис. 3.1).

³⁷ Petrunenko I. UK-Ukraine 100 Year Partnership Agreement: legal analysis. *Uzhhorod National University Herald. Series: Law*. 2025.Vol.4, P. 185-192.

Поглиблення оборонного співробітництва;

Зміцнення військових та оборонно-промислових спроможностей, включаючи розвиток збройних сил та співробітництво між оборонно-промисловими базами;

Посилення системи оборонних закупівель України;

Передача технологій для спільного виробництва оборонної продукції (у тому числі в рамках спільних ініціатив);

Розвиток сфер, важливість яких для євроатлантичного миру і стабільності виходить далеко за межі війни, визнаючи важливу роль України у захисті євроатлантичної безпеки й звертаючи особливу увагу на оперативну сумісність і внесок України як майбутнього союзника НАТО.

Рис. 3.1. Основні положення столітньої угоди про партнерство України та Великої Британії у сфері військової безпеки

Підсумовуючи усе вищезазначене, новим ключовим стратегічним безпековим наративом Великої Британії в контексті російсько-української війни варто вважати дискурс військово-політичної допомоги Україні. Проведений аналіз підтвердив тенденцію щодо посилення військово-політичної допомоги Україні Великою Британією в контексті російсько-української війни та, відповідно, формування нового стратегічного безпекового наративу Великої Британії як військового союзника України в протидії повномасштабному вторгненню агресора.

Важливо зауважити, що посилення військово-політичної допомоги Україні Великою Британією в контексті російсько-української війни підтверджується чисельною кількістю прикладів та статистичних даних, висвітлених в рамках

проведеного нами дослідження. Дискурс військово-політичної допомоги Україні Великою Британією характеризується багатовимірністю – від стратегічної підтримки, що підтверджується укладенням стратегічного документу під назвою столітня угода про партнерство між Великою Британією та Україною, який є унікальною моделлю довгострокового міжнародного договору, який поєднує політичну, безпекову, економічну та правову складові стратегічної двосторонньої співпраці між зазначеними державами, – до допомоги зброєю та військовими, які в лавах добровольців захищають Українську державу від нападу агресора.

3.2. Комунікаційна роль політичного лідерства Великої Британії в мобілізації міжнародної підтримки України

Щодо питання комунікаційної ролі Великої Британії в мобілізації міжнародної підтримки України в якості політичного лідера, стратегічне партнерство та двостороннє співробітництво між Великою Британією та Україною продовжує розвиватися, визначаючи сфери взаємної співпраці вказаних держав та стратегічні пріоритети щодо цього на найближчі роки. У рамках Стратегічного діалогу³⁸ визначено основні пріоритетні сфери співпраці між Великою Британією та Україною (рис. 3.2), які офіційно та публічно визнаються та оприлюднюються, проявляючи Велику Британію як політичного лідера в мобілізаційній підтримці України.

³⁸ Стратегічний діалог між Великою Британією та Україною. *Офіційний сайт уряду Великої Британії*. 17 березня 2026.

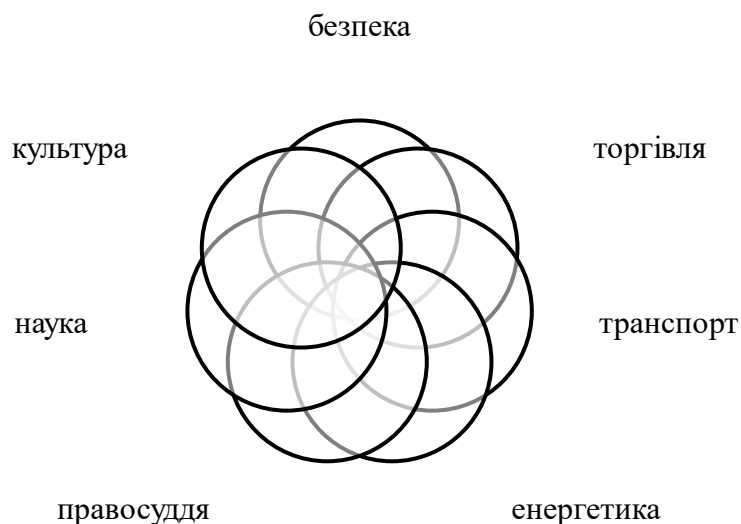

Рис. 3.2. Основні напрями стратегічного діалогу між Великою Британією та Україною в 2026 році

Отже, за даними рисунку 3.2, побудова стратегічного діалогу між Великою Британією та Україною в 2026 році передбачає вісім основних напрямів – від безпеки до культури, які тісно взаємопов’язані та інтегровані в єдину комплексну стратегію міжнародної підтримки України, у якій Велика Британія займає активну комунікаційну роль. Проаналізуємо більш детально кожний з напрямів.

Підтримка зусиль для досягнення справедливого та тривалого миру в Україні через спільне співголовування Великої Британії в Коаліції рішучих, розробки системи політично та юридично обов’язкових гарантій безпеки і планів щодо майбутнього розгортання Багатонаціональних сил в Україні (БНС-У)

Реалізація амбітного порядку денного реформ та взаємодії зі США, країнами Глобального Півдня та у міжнародних організаціях

Велика Британія та Україна продовжуватимуть чинити постійний економічний тиск на Росію через посилення співпраці у сфері санкцій

Рис. 3.3. Основні напрями стратегічного діалогу між Великою Британією та Україною у сфері політики

На рисунку 3.3 систематизовано та узагальнено ключові пріоритети стратегічного діалогу між Великою Британією та Україною в 2026 році у зовнішньополітичній сфері. Зазначені напрями визначають особливості стратегічних комунікацій Великої Британії у мобілізації міжнародної підтримки України у зовнішньополітичному векторі.

Підтримка потреби України в протиповітряній обороні через лідерство в Контактній групі з питань оборони України, а також свій попередній фінансовий внесок в рамках ініціативи PURL, яка є вкрай важливою для зміцнення стійкості України, зокрема її протиповітряної оборони проти невинних атак Росії на критичну та цивільну інфраструктуру

Підтримка навчання українських військ в рамках операції INTERFLEX

Рис. 3.4. Основні напрями стратегічного діалогу між Великою Британією та Україною у сфері оборони та безпеки

На рисунку 3.4 систематизовано та узагальнено ключові пріоритети стратегічного діалогу між Великою Британією та Україною в 2026 році у сфері оборони та безпеки. Зазначені напрями визначають особливості стратегічних комунікацій Великої Британії у мобілізації міжнародної оборонної підтримки України.

Координація контрзаходів для нейтралізації суб'єктів і мереж, відповідальних за інформаційну війну Росії та її дезінформаційні кампанії, зокрема в третіх країнах

Обмін інформацією з відкритих джерел, підтримка стратегічних комунікацій та програм зміцнення стійкості

Рис. 3.5. Основні напрями стратегічного діалогу між Великою Британією та Україною у сфері протидії дезінформації

На рисунку 3.5 систематизовано та узагальнено ключові пріоритети стратегічного діалогу між Великою Британією та Україною в 2026 році у сфері протидії дезінформації. Тут ключовим пріоритетом виступає зміцнення стійкості, протидіючи російській дезінформації.

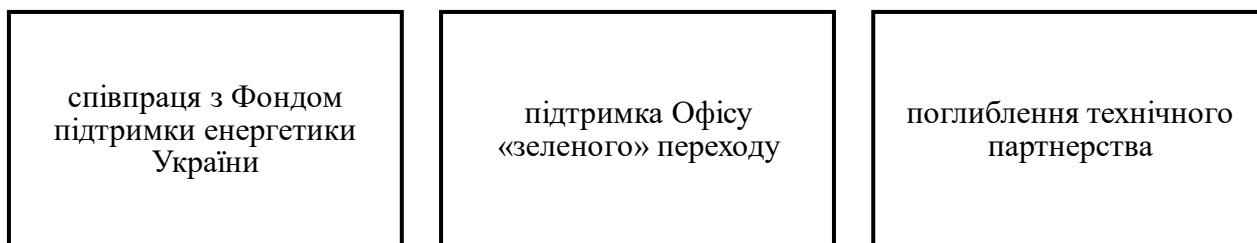

Рис. 3.6. Основні напрями стратегічного діалогу між Великою Британією та Україною у сфері енергетики

На рисунку 3.6 систематизовано та узагальнено ключові пріоритети стратегічного діалогу між Великою Британією та Україною в 2026 році у енергетичній сфері. В контексті енергетичної сфери пріоритетом є енергетична безпека та стійкість України, задля досягнення якої Велика Британія пропонує підтримку в «зеленому переході».

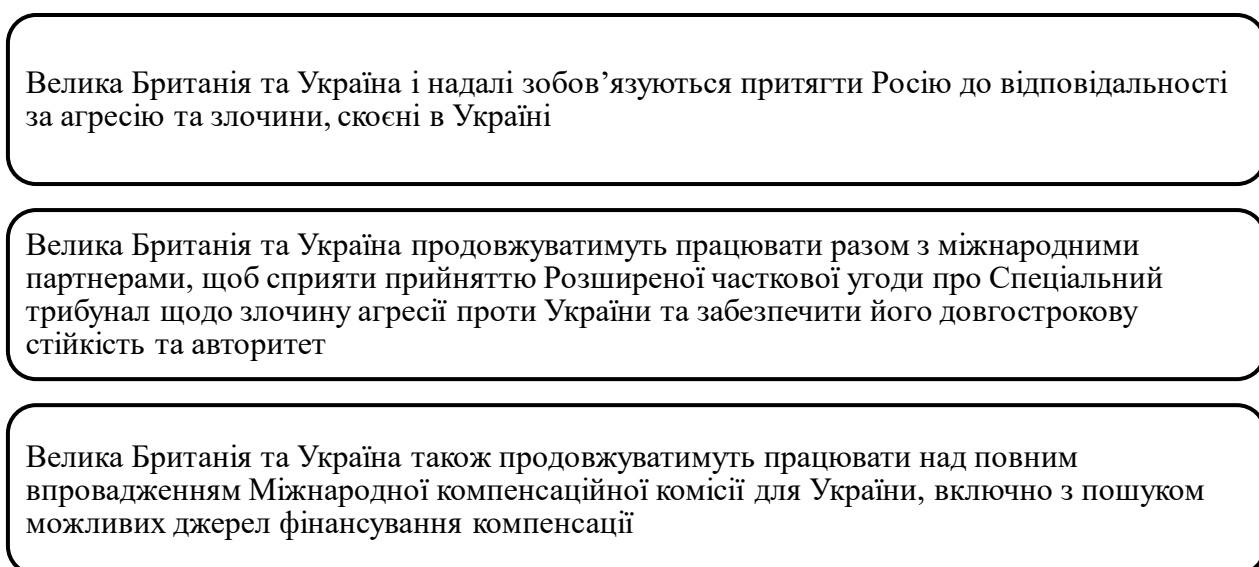

Рис. 3.7. Основні напрями стратегічного діалогу між Великою Британією та Україною у сфері міжнародного права

На рисунку 3.7 систематизовано та узагальнено ключові пріоритети стратегічного діалогу між Великою Британією та Україною в 2026 році у сфері міжнародного права. Велика Британія з комунікаційної точки зору декларує широке коло дій, які будуть вжиті задля притягнення агресора до міжнародної відповідальності та відшкодування наслідків військових дій.

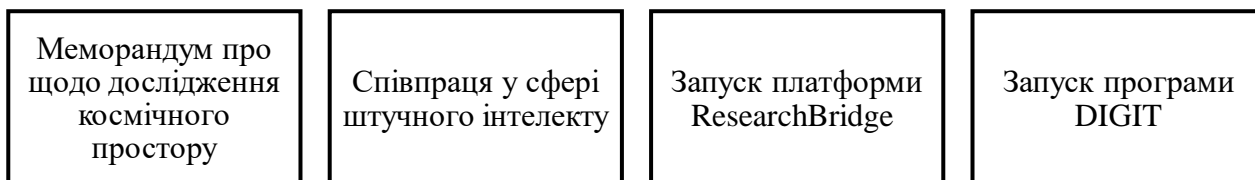

Рис. 3.8. Основні напрями стратегічного діалогу між Великою Британією та Україною у сфері технологій

На рисунку 3.8 систематизовано та узагальнено ключові пріоритети стратегічного діалогу між Великою Британією та Україною в 2026 році у сфері технологій. Зазначена сфера характеризується широким колом перспектив розвитку двостороннього співробітництва між Великою Британією та Україною – від космічної сфери до цифрових технологій.

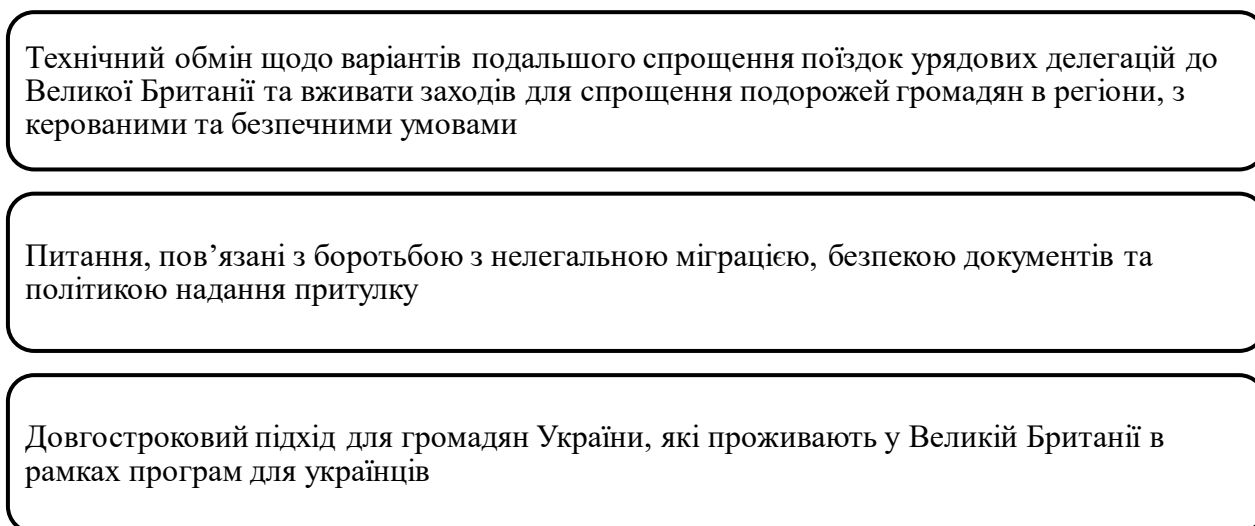

Рис. 3.9. Основні напрями стратегічного діалогу між Великою Британією та Україною у сфері соціокультурних зв'язків

На рисунку 3.9 систематизовано та узагальнено ключові пріоритети стратегічного діалогу між Великою Британією та Україною в 2026 році у сфері

соціокультурних зв'язків. Велика Британія сприяє розвитку партнерства у сферах науки та освіти, вивчення англійської мови, питань мобільності та інших напрямів даної сфери.

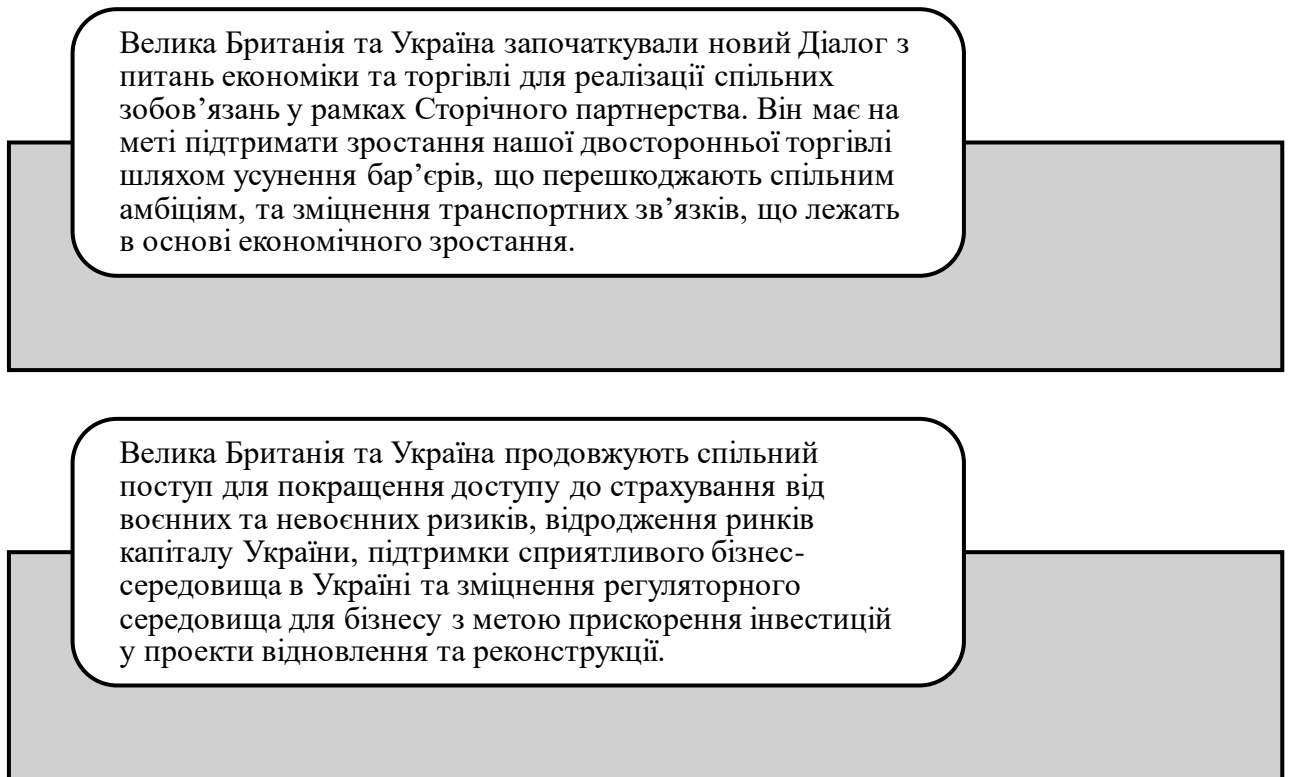

Рис. 3.10. Основні напрями стратегічного діалогу між Великою Британією та Україною у торговельно-економічній сфері

На рисунку 3.10 систематизовано та узагальнено ключові пріоритети стратегічного діалогу між Великою Британією та Україною в 2026 році у торговельно-економічній сфері. Велика Британія також позиціонує себе як лідер з мобілізації міжнародної підтримки України, оскільки на рівні стратегічних комунікацій закріплює обов'язок сприяння відродженню ринків капіталу в Україні, розвитку більш сприятливого бізнес-середовища, розвитку інституційного середовища економічної діяльності тощо.

Підсумовуючи усе вищезазначене, комунікаційна роль політичного лідерства Великої Британії у мобілізації міжнародної підтримки України в сучасних реаліях знаходить свій вияв у стратегічному діалозі між Великою Британією та Україною, який передбачає реалізувати вісім основних напрямів –

від безпеки до культури, що тісно взаємопов'язані та інтегровані в єдину комплексну стратегію міжнародної підтримки України. Щодо кожного напрямку між Великою Британією та Україною чітко визначені та комунікаційно донесені пріоритети, які формують фундамент двосторонньої співпраці між вказаними державами.

3.3. Вплив «українського кейсу» на відновлення авторитету та лідерських позицій Великої Британії в європейській системі безпеки

У рамках питання розвитку європейської системи безпеки контекст російсько-української війни сприяв відновленню авторитету та лідерських позицій Великої Британії в безпековому просторі, з огляду на чисельність та масштаб їхньої міжнародної підтримки України.

У 2024 році було укладено міжнародну Угоду про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії та Північної Ірландії³⁹, стратегічний документ, яким визначено гарантії безпеки України, у рамках якої передбачено обмін розвідувальними даними, допомогу в медичній та військовій підготовці, а також засади співробітництва в промислово-оборонній сфері. Проаналізуємо основні положення та зобов'язання в контексті вищезазначеного документу. Основні положення Угоди представлено на рисунку 3.11.

³⁹ Угода про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії. *Офіційне інтернет-представництво Президента України*. 12 січня 2024.

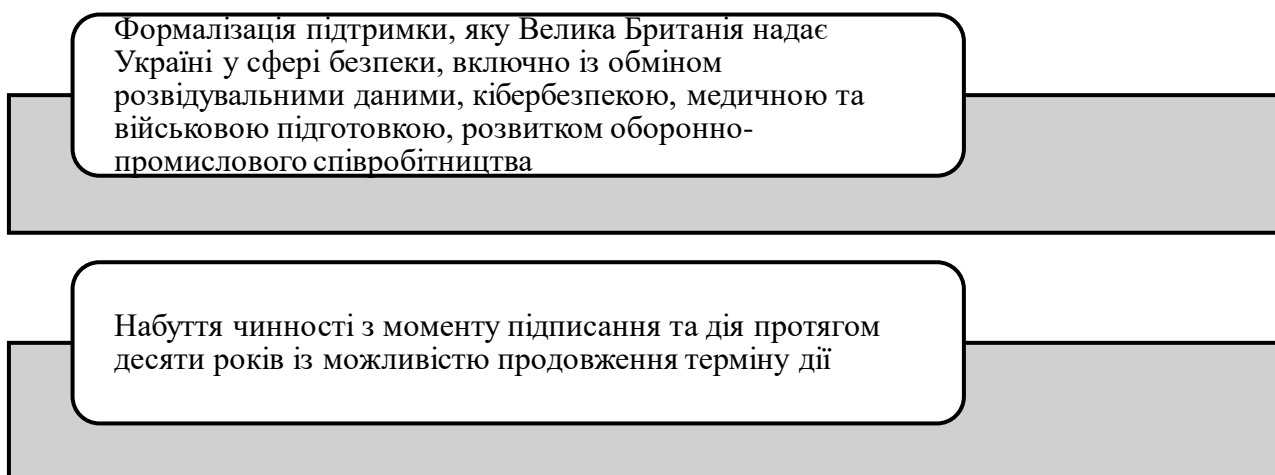

Рис. 3.11. Основні положення Угоди про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії та Північної Ірландії

За даними рисунку 3.11 узагальнено ключові положення Угоди про співробітництво між Великою Британією та Україною в сфері безпеки. Як бачимо, Велика Британія позиціонує себе як авторитетний лідер у низці сфер захисту національної безпеки України, включаючи кібербезпеку та інші сфери.

надання Україні всебічної допомоги для захисту та відновлення територіальної цілісності у її міжнародно визнаних кордонах, включаючи територіальне море та вільну економічну (морську) зону, відновлення національної економіки та захисту її громадян;

•запобігання та активне стримування та протидія будь-якої військової ескалації та/або нової агресії з боку рф;

•підтримка майбутньої інтеграції України до євроатлантичних інститутів, зокрема шляхом підтримки планів реформ України та сумісності зі стандартами НАТО.

Рис. 3.12. Основні зобов'язання Угоди про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії та Північної Ірландії

Отже, за даними рисунку 3.12, Велика Британія як авторитетний лідер в європейській системі безпеки взяла на себе зобов'язання щодо сприяння відновленню територіальної цілісності України (фізичний вимір національної безпеки), запобігання та протидії агресії РФ (фізичний та інформаційний вимір національної безпеки), підтримка інтеграції України до глобального простору безпеки (інституційний вимір національної безпеки).

Підсумовуючи усе вищезазначене, щодо впливу «українського кейсу» на відновлення авторитету та лідерських позицій Великої Британії в європейській системі безпеки, безумовно, стратегічні комунікації та реалізовані плани дій Великої Британії в частині міжнародної підтримки України в контексті російсько-української війни сприяли посиленню лідерства Великої Британії у глобальній безпековій системі.

ВИСНОВКИ

За результатами дослідження встановлено, що в сучасних наукових дослідженнях розкривається сутність стратегічних комунікацій через їхню трансформацію від механізму передачі інформації до простору публічної взаємодії, що сприяє налагодженню спільних комунікацій між різними інституційними представниками суспільства. Стратегічні комунікації є не лише інструментом зовнішньополітичних відносин, але і новітнім середовищем формування глобальної взаємодії. Стратегічні комунікації переважно засновані на наративах, які формують смислове поле міжнародних відносин. Саме тому вони забезпечують можливість для держав транслювати власну позицію, при цьому активно конструюючи реальність, впливаючи на геополітичні відносини на світовому рівні.

Державні наративи спрямовані на міжнародну аудиторію, і використовуються з метою формування позитивного іміджу держави та здобуття зовнішньої підтримки та геополітичній арені. Вони також виконують роль внутрішньої консолідації, зокрема забезпечують стабільність колективної ідентичності, легітимність політичного курсу серед громадян, функціонуючи як універсальний інструмент, що одночасно реалізовується на різних рівнях політичної системи держави. Ефективність державних наративів пов'язана із здатністю держав відповідати проголошеним наративам, та забезпечувати відповідність між ними та реальними політичними практиками.

Специфіка комунікацій у сфері безпеки визначається їхньою динамічністю, стратегічною спрямованістю та інтегрованістю в зовнішньополітичний дискурс. Ефективність державних комунікацій у сфері безпеки пов'язана із здатністю держави поєднати достовірність, узгодженість та оперативність інформаційних повідомлень, які є необхідними задля

забезпечення інформаційної стійкості в умовах сучасних воєнних конфліктів високої інтенсивності.

В умовах воєнних конфліктів комунікації у сфері безпеки відіграють системну та стратегічну роль в частині формування суспільного сприйняття, забезпечення легітимізації державних рішень та забезпечення прозорості та довіри в комунікаціях. У зазначеному контексті стратегічні комунікації виступають складовою національної безпеки, оскільки забезпечують селективність інформації, її адаптацію та структурування для різної аудиторії.

Розвиток концепції Глобальної Британії тісно пов'язаний із сучасними трансформаціями у зовнішньополітичному курсі держави Великої Британії та особливим характерним для неї процесом Brexit. Трансформації геополітичного курсу Великої Британії призвели до трансформації зовнішньої політики вказаної держави та перехід до нової концепції «Глобальної Британії», яка полягає у розбудові тісних відносин різного рівня із державами CANZUS, до складу якого входять Канада, Австралія, Нова Зеландія, Велика Британія, а також Співдружності, до складу якої, окрім вищезазначених держав, також входять Сполучені Штати Америки.

Концепція «Глобальної Британії» включає поєднання існуючих «традиційних» зв'язків у рамках Співдружності із «особливими» відносинами зі Сполученими Штатами Америки та укладання нових багатосторонніх договорів про співпрацю та торговельних угод з іншими державами, включаючи держави-члени Європейського Союзу. Основою концепції «Глобальної Британії» вважається система Five Eyes, яку викладено в Стратегії Національної безпеки та Огляді стратегічної оборони та безпеки 2015 року.

Від внутрішніх суперечок у Консервативній партії до ставлення до монархії, через формування зовнішньої політики, технологічні інновації та сприйняття повідомлень серед іноземних ЗМІ, Глобальна Британія була сформульована для того, щоб пом'якшити відчуття онтологічної невпевненості, породжене виходом Сполученого Королівства з Європейського Союзу та новим геополітичним середовищем 2020-х років. Частково зовнішня політика, частково

національний наратив, це була не перша така концепція переосмислення Англії, Британії та Сполученого Королівства, і вона не буде останньою. Це пояснюється тим, що такі наративи є не лише широкими рамками зовнішньої політики, а й національними наративами, які прагнуть забезпечити відчуття онтологічної безпеки в момент геополітичних змін.

Концепція «Глобальної Британії» формує нові комунікаційні вектори розвитку держави як відкритого світового лідера, що активно діє на глобальній політичній та торговельній арені, реінвестуючи в зовнішні відносини, транслуючи цінності вільної торгівлі та світового правопорядку, заснованого на міжнародному праві.

За результатами проведеного дослідження здійснено критичне осмислення основних цілей національної безпеки Великої Британії в рамках доктрини «злиття», виходячи із їх ієрархії та стратегічних пріоритетів, визначених внутрішніми стратегічними документами Великої Британії у сфері національної безпеки. Представлена ієрархія цілей характеризує поточні цілі національної безпеки Великої Британії, основою пріоритетів визначено всеохоплюючий захист громадян, завдяки якому реалізується наступний рівень поширення британського впливу, успішна реалізація якого призводить до нового рівня сприяння британському процвітанню.

У рамках дослідження було встановлено, що урядова політика у сфері національної безпеки Великої Британії демонструє більшу інтервенційність, випередження, спрямоване на наступальні дії проти збройних нападів. Велика Британія достатньо добре підготовлена до вирішення широкого кола сучасних проблем загроз національній безпеці, незважаючи на існування певних стратегічних викликів, за наслідками Brexit, а також таких зовнішньополітичних криз та загроз, як, наприклад, збройна агресія російської федерації. Велика Британія має відповідну екосистему для розвитку та підтримки сектору національної безпеки, яка відповідає сучасним вимогам національної безпеки, і що уряд планує протидіяти майбутнім загрозам та готуватися до якнайшвидшого впровадження новітніх технологій.

Нові вектори зовнішньополітичного та безпекового курсу Великої Британії визначають тенденції та передумови щодо формування нових безпекових альянсів та партнерств як засобу підтвердження глобального статусу Великої Британії. Нові безпекові утворення мобілізували широку громадську та політичну підтримку, а історія кожної організації розповідає нам про вплив війни на британське суспільство та культуру, цивільно-військові відносини, політичний та приватний активізм, військовий театр та вшанування пам'яті, молодь, а також політику роззброєння, колективної безпеки, інтернаціоналізму та національної оборони. Велика Британія продовжує бути одним з ключових членів НАТО, укладаючи нові двосторонні та багатосторонні угоди, а також долучаючись до членства у нових безпекових альянсах та партнерствах.

Новим ключовим стратегічним безпековим наративом Великої Британії в контексті російсько-української війни варто вважати дискурс військово-політичної допомоги Україні. Дискурс військово-політичної допомоги Україні Великою Британією характеризується багатовимірністю – від стратегічної підтримки, що підтверджується укладенням стратегічного документу під назвою столітня угода про партнерство між Великою Британією та Україною, який є унікальною моделлю довгострокового міжнародного договору, який поєднує політичну, безпекову, економічну та правову складові стратегічної двосторонньої співпраці між зазначеними державами, – до допомоги зброєю та військовими, які в лавах добровольців захищають Українську державу від нападу агресора.

Стратегічні комунікації Великої Британії з питання мобілізації міжнародної підтримки України на поточному етапі формуються в контексті стратегічного діалогу між Великою Британією та Україною, який передбачає реалізувати вісім основних напрямів – від безпеки до культури, що тісно взаємопов'язані та інтегровані в єдину комплексну стратегію міжнародної підтримки України. Щодо кожного напрямку між Великою Британією та Україною чітко визначені та комунікаційно донесені пріоритети, які формують

фундамент двосторонньої співпраці між вказаними державами, що встановлено за результатами проведеного дослідження.

За результатами проведеного дослідження доходимо висновку про те, що стратегічні комунікації та реалізовані плани дій Великої Британії в частині міжнародної підтримки України в контексті російсько-української війни сприяли посиленню лідерства Великої Британії у глобальній безпековій системі. У 2024 році було укладено міжнародну Угоду про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії та Північної Ірландії, стратегічний документ, яким визначено гарантії безпеки України, у рамках якої передбачено обмін розвідувальними даними, допомогу в медичній та військовій підготовці, а також засади співробітництва в промислово-оборонній сфері.

Велика Британія як авторитетний лідер в європейській системі безпеки взяла на себе зобов'язання щодо сприяння відновленню територіальної цілісності України, запобігання та протидії агресії РФ, підтримка інтеграції України до глобального простору безпеки. Підтримка Великою Британією національної безпеки України на різних її рівнях та у площині різних вимірів свідчить про позитивний вплив «українського кейсу» на відновлення авторитету та лідерських позицій Великої Британії в європейській системі безпеки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Стратегічний діалог між Великою Британією та Україною. *Офіційний сайт уряду Великої Британії*. 17 березня 2026. URL: <https://www.gov.uk/government/news/the-uk-ukraine-strategic-dialogue.uk>. (дата звернення: 23.04.2026).
2. Угода про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії. *Офіційне інтернет-представництво Президента України*. 12 січня 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/news/ugoda-pro-spivrobotnictvo-u-sferi-bezpeki-mizh-ukrayinoyu-ta-88277>. (дата звернення: 23.04.2026).
3. Угода про сторічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії. *Відомості Верховної Ради України*. 2025. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/826_002-25#Text. (дата звернення: 23.04.2026).
4. BREXIT І КОНЦЕПЦІЯ “ГЛОБАЛЬНОЇ БРИТАНІЇ”. *Вісник Львівського університету. Серія «Міжнародні відносини»*. 2020. URL: <https://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/intrel/article/view/11040> (дата звернення: 23.04.2026).
5. Aggestam K., A. Bergman Rosamond, E. Hedling. Digital Norm Contestation and Feminist Foreign Policy. *International Studies Perspectives*. 2023. Vol 5, no.2, p. 226-245. URL: <https://doi.org/10.1093/isp/ekad017> (дата звернення: 23.04.2026).
6. Ali M., Ali H. Strategic framing in conflict communication: ISPR’s use of X during Pakistan’s War on Terror. *Media, War & Conflict*. 2026. URL: <https://doi.org/10.1177/17506352261428363> (дата звернення: 23.04.2026).
7. Arceneaux P. Value creation through organizational storytelling: Strategic narratives in foreign government public relations. *Public Relations Review*. 2024. Vol. 50, no. 2. URL: <https://doi.org/10.1016/j.pubrev.2024.102433> (дата звернення: 23.04.2026).

8. Arte, diseño y cultura digital. Teknokultura. Revista de Cultura Digital y Movimientos Sociales. 2024. Avance en línea. P. 1–4. URL: <https://doi.org/10.5209/tekn.98125> (дата звернення: 23.04.2026).
9. Aspriadis N. for war: Strategic narratives and disinformation in leadership rhetoric during the Ukraine War. *ESSACHESS – Journal for Communication Studies*. 2023. Vol.16, no. 1(31). P. 21-41. URL: <https://essachess.com/3/index.php/jcs/article/download/48/48> (дата звернення: 23.04.2026).
10. Bergman Rosamond, A., E. Hedling. The digital storytelling of feminist foreign policy: Sweden’s state feminism in digital diplomacy. *European Journal of Politics and Gender*. 2022. Vol. 5, no. 3 p. 303-321 URL: <https://doi.org/10.1332/251510821X16523466058289>. (дата звернення: 23.04.2026).
11. Bergstra J. An Opinion on Promises, Threats, and Accusations In the 2022 Russo-Ukrainian War. *Transmathematica*. 2022. URL: <https://transmathematica.org/index.php/journal/article/view/73> (дата звернення: 23.04.2026).
12. Bjola C. Digital diplomacy – the state of the art. *Global Affairs*. 2016. Vol. 2, no. 3. P. 297–299. URL: <https://doi.org/10.1080/23340460.2016.1239372> (дата звернення: 23.04.2026).
13. Bode I., C. Ducci P. K. Lee. Narrating and Practising the US–China “Tech War”. *Global Studies Quarterly*. 2025. Vol. 5, no. 2. URL: <https://doi.org/10.1093/isagsq/ksaf037> (дата звернення: 23.04.2026).
14. Bridge G., R. Tench. Communication professionals. In *Research Handbook on Strategic Communication*. Google Books. 2022. P. 199–208. URL: https://books.google.com.ua/books/about/Research_Handbook_on_Strategic_Communications.html?id=I4NMzweACAAJ&redir_esc=y (дата звернення: 23.04.2026).
15. Browning C., Wellings B., Bonotti M. Global Britain: Imaginaries, identities, and ontological security. *Politics*. 2026. Vol.46, no. 2, p. 251-260. URL:

<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/02633957251411073> (дата звернення: 23.04.2026).

16. Cabinet Office. Global Britain in a Competitive Age: The Integrated Review of Security, Defence, Development and Foreign Policy, March 2021, Command Paper 403. by UK Cabinet Office. *Design and Culture*. 2021. Vol.13, no. 3, p. 1–9. URL: <https://doi.org/10.1080/17547075.2021.1935549> (дата звернення: 23.04.2026).

17. Cabinet Office. Travel or do business in Europe: Brexit guidance. *GOV.UK*. URL: <https://www.gov.uk/transition> (дата звернення: 23.04.2026).

18. Coticchia F., A. Catanzaro. The fog of words: Assessing the problematic relationship between strategic narratives, (master) frames and ideology. *Media, War & Conflict*. 2020. URL: https://www.academia.edu/44407519/The_fog_of_words_Assessing_the_problematic_relationship_between_strategic_narratives_master_frames_and_ideology_A_Catanzaro_and_Coticchia_Media_War_and_Conflict_2020_forthcoming (дата звернення: 23.04.2026).

19. Davies C., Kassim H. Bringing the EU Back In: Rethinking the United Kingdom's Post-Brexit Bilateralism. *Journal of Common Market Studies*. 2025. Vol. 63, no. 4. P. 1318-1339. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/jcms.13716> (дата звернення: 23.04.2026).

20. Establishing a Common Framework for Strategic Communications in Ecosystem-Based Management and the Natural Sciences / M. C. Harwell et al. *SpringerLink*. 2020. P. 165–188. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-45843-0_9 (дата звернення: 23.04.2026).

21. Global Britain: a twenty-first century vision. *Henry Jackson Society*. 2019. 44 p. URL: <https://henryjacksonsociety.org/wp-content/uploads/2019/02/HJS-Global-Britain--A-Twenty-first-Century-Vision-Report-A4-web.pdf> (дата звернення: 23.04.2026).

22. Hardy A., Kennedy G. Can Britain Weaponise Its Interdependence? *Contributions to Security and Defence Studies*. Cham, 2025. P. 11–49. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-031-90590-2_2 (дата звернення: 23.04.2026).

23. Hedling E. Strategic narratives in public diplomacy scholarship: practices, processes and politics of persuasion. *Place Branding and Public Diplomacy*. 2025. URL: <https://doi.org/10.1057/s41254-025-00423-3> (дата звернення: 23.04.2026).

24. Klimova A. ENSURING THE NATIONAL SECURITY OF GREAT BRITAIN FROM D. CAMERON TO T. MAY: STRATEGIES AND REALITIES. *RUDN Journal of Political Science*. 2018. Vol. 20, no. 4. P. 578–594. URL: <https://doi.org/10.22363/2313-1438-2018-20-4-578-594> (дата звернення: 23.04.2026).

25. Lerner A. B., A. Miskimmon, B. O’Loughlin. Thinking outside the box: From frames to strategic ontologies in the analysis of media, war, and conflict. *Media, War & Conflict*. 2025. Vol.18, no. 4 P. 473-480 URL: <https://doi.org/10.1177/17506352251371904> (дата звернення: 23.04.2026).

26. Macelyk M., Sanzharova Galina, Sanzharov V. THE THIRD NATIONAL CYBER SECURITY STRATEGY OF GREAT BRITAIN: POLICY “FOR THE FUTURE” IN A DYNAMIC TECHNICAL ENVIRONMENT. *Juridical scientific and electronic journal*. 2023. No. 9. P. 28–30. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-9/5> (дата звернення: 23.04.2026).

27. Narrativas audiovisuales en Tik Tok: nuevos desafíos para la comunicación pública de la ciencia y la tecnología / A. Muñoz-Gallego et al. *Revista Mediterránea de Comunicación*. 2024. Vol. 15, no. 1. P. 144–162. URL: <https://doi.org/10.14198/medcom.25481> (дата звернення: 23.04.2026).

28. Nastasia S., George A. M. Communication from the Ukraine War: The strategies, narratives and implications of the information warfare. *ESSACHESS – Journal for Communication Studies*. Vol.16, no.1(31). P. 7-20. URL: <https://essachess.com/3/index.php/jcs/article/download/47/47> (дата звернення: 23.04.2026).

29. National Security Capability Review. 2018. March. 43 p. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/705347/6.4391_CO_National-Security-Review_web.pdf (дата звернення: 23.04.2026).
30. National Security Strategy and Strategic Defence and Security Review. A Secure and Prosperous United Kingdom. 2015. 94 p. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/555607/2015_Strategic_Defence_and_Security_Review.pdf (дата звернення: 23.04.2026).
31. National Security Strategy and Strategic Defence and Security Review 2015. Third Annual Report. 2019. 60 p. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/819613/NSS_and_SDSR_2015_Third_Annual_Report_-_FINAL_2_.pdf (дата звернення: 23.04.2026).
32. G. Naranjo-Africano Strategic communication as an emerging pillar of innovation diplomacy: a proposal from Latin America / et al. *Frontiers in Communication*. 2026. Vol. 11. URL: <https://doi.org/10.3389/fcomm.2026.1760263> (дата звернення: 23.04.2026).
33. Organised Militarism in Interwar Britain - University of London Press. University of London Press. URL: <https://uolpress.co.uk/book/organised-militarism-in-interwar-britain/> (дата звернення: 23.04.2026).
34. Petrunenko I. UK-Ukraine 100 Year Partnership Agreement: legal analysis. *Uzhhorod National University Herald. Series: Law*. 2025. Vol.4, P. 185-192. URL: https://www.researchgate.net/publication/394634205_UK-Ukraine_100_Year_Partnership_Agreement_legal_analysis (дата звернення: 23.04.2026).
35. Prime Minister's Office, 10 Downing Street. The government's negotiating objectives for exiting the EU: PM speech. *GOV.UK*. 2017. January, 17. URL: <https://www.gov.uk/government/speeches/the-governments-negotiating-objectives-for-exiting-the-eu-pm-speech> (дата звернення: 23.04.2026).

36. Shatalinska M.V. International experience in ensuring the security of the energy market from unlawful actions of officials. *Uzhhorod National University Herald. Series: Law.* 2025. Vol. 4, no. 91. P. 194–200. URL: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.91.4.26> (дата звернення: 23.04.2026).

37. Skočajić Ivana & Petrović, Dejan. Strategic management of public diplomacy digital communication: A literature review. *Industrija.* 2023. Vol. 50, no. 3-4. P. 117–134. URL: <https://doi.org/10.5937/industrija50-42474> (дата звернення: 23.04.2026).

38. Statement from HM Government. Chequers. 2018. p.3 URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/723460/CHEQUERS_STATEMENT_-_FINAL.PDF. (дата звернення: 23.04.2026).

39. Study of the UK Security Disembedding Mechanism From a Comparative Political Perspective: Centering on the Bosnia War and the Russian-Ukrainian War. 2024. P. 173-198. URL: https://www.researchgate.net/publication/386351317_A_Study_of_the_UK_Security_Disembedding_Mechanism_From_a_Comparative_Political_Perspective_Centering_on_the_Bosnia_War_and_the_Russian-Ukrainian_War (дата звернення: 23.04.2026).

40. Sullivan J., Struve B., Wang W. Strategic profiles and tactical shifts: Rethinking China's digital diplomacy. *The British Journal of Politics and International Relations.* 2025. Vol. 28, no. 1. P. 259-276. URL: <https://doi.org/10.1177/13691481251341686> (дата звернення: 23.04.2026).

41. Swiss science diplomacy: exploring strategies, instruments, current priorities, and the role of international development cooperation / J. Saric et al. *Science and Public Policy.* 2024. P. 298-316. URL: <https://doi.org/10.1093/scipol/scae091> (дата звернення: 23.04.2026).

42. Szőke J., Kusica K. Military Assistance to Ukraine and Its Significance in the Russo-Ukrainian War. *Social Sciences*. 2023. Vol. 12(5), p. 294. URL: <https://www.mdpi.com/2076-0760/12/5/294> (дата звернення: 23.04.2026).

43. The Institutional Building of Science and Innovation Diplomacy in Latin America: Toward a Comprehensive Analytical Typology / R. G. L. da Silva et al. *Frontiers in Research Metrics and Analytics*. 2021. Vol. 6. URL: <https://doi.org/10.3389/frma.2021.654358> (дата звернення: 23.04.2026).

44. The National Security Strategy. A Strong Britain in an Age of Uncertainty. 2010. 38 p. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/61936/national-security-strategy.pdf (дата звернення: 23.04.2026).

45. The National Security Strategy of the United Kingdom. Security in an Interdependent World. 2008. 61 p. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/228539/7291.pdf (дата звернення: 23.04.2026).

46. Treaty on European Union. *European Union*. URL: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:2b140bf-a3f8-4ab2-b506-fd71826e6da6.0023.02/DOC_1&format=PDF (дата звернення: 23.04.2026).

47. Turashvili L. U.S. Military “Deterrence” Strategy in the Indo-Pacific. *თავდაცვა და მეცნიერება*. 2025. Vol.4, p. 218-240. URL: https://www.researchgate.net/publication/399045463_US_Military_Deterrence_Strategy_in_the_Indo-Pacific (дата звернення: 23.04.2026).

48. Williamson V., Campbell G., Modlin N., Busuttill W., Greenberg N., Murphy D. Volunteering for Ukraine: scoping the operational experiences and impacts among UK and US veterans. *European Journal of Psychotraumatology*. 2026. Vol.17, no.1. URL: <https://researchportal.bath.ac.uk/en/publications/volunteering-for-ukraine-scoping-the-operational-experiences-and-/> (дата звернення: 23.04.2026).

49. Yarchi M. Strategic narratives as an image war tool. *Place Branding and Public Diplomacy*. 2025. URL: <https://doi.org/10.1057/s41254-025-00418-0> (дата звернення: 23.04.2026).

50. Zamfirescu C. Strategic Communication Leadership in International Security Crises: A Case Study of Military Discourse in the Russo-Ukrainian Conflict | Acta Universitatis Danubius. Relationes Internationales. *Danubius Journals*. 2025. Vol. 18, no. 1. P. 41-51. URL: <https://dj.univ-danubius.ro/index.php/AUDRI/article/view/3469> (дата звернення: 23.04.2026).

51. Zimmermann L. Britain, France and Germany: Priorities for the European Union's Security and Defense Policy. 2009. URL: https://www.researchgate.net/publication/235098826_Britain_France_and_Germany_Priorities_for_the_European_Union%27s_Security_and_Defense_Policy. (дата звернення: 23.04.2026).